

کتاب کے جملہ حقوق منام شیخ محمد اشرف الہی محفوظ ہیں۔

الْعِشْقُ نَارٌ يُحْرِقُ مَا سِوَى اللَّهِ

مِنْ تَصْنِيفِ

فیض شاہ صاحب مرام ساکن بواکوٹہ لاہور

قِصَّہ

Checked
1987

سہیلی پبول مکمل

حسب نالیش

شیخ محمد شرف تاج رکنتب لاہور

CHECKED 16

کشمیری بازار

الفیاض الہی

کتاب کی کتب خانہ کاغذ پر لکھی گئی ہے۔

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پہلے عشق اللہ دی ذات تائیں جل شانہ جل شانہ اللہ	عاشق عشق تھیں شوق معشوق کیتا ہو یا ذوق محبتان اللہ
کیتا اپنے نور تھیں نور نبی گویا اپنا بھیس وٹان اللہ	اوسے نور تھیں کل ظہور ہو یا خبر ان بھیجاں وچ قرآن اللہ
وکیہ ناز انداز نیار نبی عشق باز ہو یا زجت ان اللہ	پہلوں لکھ سلام پیغام گھلے بچھوں سد جہان بنان اللہ
لاہوت ناسوت جبروت پیار سے ملکوت واسیر کران اللہ	پہلے لکھ اسلئے مسلمان دی چھیکڑ مہر محمدی لان اللہ
ہتھکھ سچہ سپار سپار آپے کیتا ایڈپ ر جہان اللہ	دساں رب اکون مکان تینوں پیاسد اکون مکان اللہ
ایتھے عقلمندی عقل فاعل عاقل نام عقل بیہوش حیران اللہ	جہڑے رب دیہان دیہان کر کے کر دی بدل دیہان اللہ
لکھ لکھ اتا ویندا لکھ لکھ لکھ نعمات کھوان اللہ	ملک ملک ملک فلک فلک فلک ملکتے ملک بچھان اللہ
خالق خلق تمام مخلوق تائیں ازق رزق ہمیشہ پہنچان اللہ	جہڑے وانگ نرود مردود ہوئے کر تھکے جو احسان اللہ
تھمان باجہ لکاسوں اس کیتا بانی فرش زمین وچھان اللہ	سُوج چند تاروی ویکھ تاروی سار کجان آسمان سوبان اللہ
انسان حیوان فرمان من فرمان فرمان فرمان اللہ	وستی کرن اجاڑ اجاڑ وستی آن فان اجاڑ وسان اللہ
غفار قہار ستار عالم سبحان سبحان سبحان اللہ	فضل فضل فضل فضل سیتی فضل فضل فضل فضل کمال اللہ

در بیان نعت احمد مجتبیٰ محمد مصطفیٰ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم وصفت معراج
مُعَلّا آنحضرت و وصال با احد اللہ الصمد و باز آمدن آن در دنیا

بعد حمد ثنا خدا باری بارے نعت سرور انبیاء سیلی	ایپر کویں ثنا سنا آکھال جیندی رب ثنا سنا سیلی
حلم علم جیسا شجاع نبی دین دین عطا سخا سیلی	جسدے علی شجیع پہلوان ہوں کوئی کر نی چون چر سیلی
پھیر عجم عراق عراقے لوں دتی شام دمی شام گوا سیلی	اگر مدد روم جیہے قلعے کوٹ توڑے دتا کفر دنام ٹا سیلی

اکلات دی بات جبریل نائیں سچی رہے پٹی صابیلی
 جا کے اکھ معراج کرا تینوں تاج راج دینداسرو با بلی
 کے پہنچ بیان عیان کیتا خدمت نبی کریم دی جا بلی
 آج رات شب قدر دی قدر والی قدر دان تھیں قدر والی
 نبی جان لیا جان جان پیا چلی جان توں جان فدا بلی
 رف رف رفت برا قدری تیر نظروں گیا چیر کے ہفت بلی
 ستے منزلاں ست آسمان عرشوں فروں لنگھ رہ کرسی جلی
 احمد کہیا التجیات اللہ آئی واصلوات ندا بلی
 احد کہیا سلام علیک پیار میری رحمتوں برکت پیا بلی
 احد نال ہو یا اک ذات احمد و چلا میم موقوف کر بلی
 ایسے لئی بنا بنا دھری مینوں اپنا لیا بنا بلی
 ساقی حوض کوثر پیار پیار سیتی بھر بھر میناں پیا پیا بلی
 حرف حرف قرآن شان تیری بناں حرف حرف چٹ پیا بلی
 چوداں طبق چو کوٹ تے پھیر گھو اتیری واگن پھیر سی گلی
 گئے گذر کر وڑ کر وڑ برساں ملکاں سکدیاں مکھ کھا بلی
 وچہ کون مکان دے کون کھیر اجیہڑ اتدہ داناہ سد بلی
 دس کون بلبری کرن والا تیری شان لولاک لما بلی
 رضوان مالک مالک سمجھ تینوں دین کنجیاں ستھ پھڑا بلی
 جدا حد دے جہد پیمان کنوں کر محمد ہی حد ثنا بلی
 نبی پانعام اکرام سیتی گھراں ل آیا چل دہا بلی
 راہ ہاشمی کل نوں بھاگ لگا امت کل آئے بخت بلی

جھب ذات محمدی لیا مہنتھ دیار ذات نوں ذات بلی
 جبرائیل وکیل براق یکے آیا طرف زمین سدھا بلی
 آکھے گھن سینہ پور سجناں دے اتے ہو سلام دعا بلی
 تینوں یار پیار پیار سدوائے آکھے آپیارے تیرا چا بلی
 جبرائیل صیل براق اوتے لیا نبی نجیب چڑھا بلی
 جدوں شاہسوار سوار ہو یا چلیا چار سیتی واگاں چا بلی
 جا کے لامکان مکان کیتا دٹھا لامکان خدا بلی
 مینوں چھٹ مینوں ویکھ کھول کہیں نیڑے آپیارے بلی
 سچے رب جال صال و تاپر وہ قاب قوسین اٹھا بلی
 جو کچھ بھیت دیکھ پیارے سجناں فوس لئی اسان تی بلی
 یسین منزل ہو رطلہ لیو اپنا نام رکھا بلی
 دتی مہر نبوت الیس لئی چھیکڑ مہر دی توں مہر لا بلی
 دتے لکھ ہزار اسرار تینوں کچھ دس تے کچھ چھپا بلی
 جتنے ملک تے فلک تے خلق ساری تیر موناں دا ذکر کیا بلی
 گنہگار میر کچھڑا الیسین ضامن ہوئی کے روز جزا بلی
 پک جگدی تے زین دین والا بھایاں بیج سردار بھرا بلی
 موہو لاکھ تقدیر تقدیر پاواں دیاں قلم تے قلم بھرا بلی
 دھن مال دولت دنیا لال ہیرو تے تہہ موتی دریا بلی
 برق چا تھیں چا خدوٹھا دتا نبی نوں پھیر پھنا بلی
 گرم سوتا و نوں گنڈی ہا بلی جویں گئے رسول ہا بلی
 ہوئی برس اٹھا لاندی رات اکوائے ویکھو ل انتہا بلی

بویں چودھویں چن پر وار سو بہ کرے لین پر وار یا سبلی	نبی علی زہرہ چادر پیٹھ آئے لئے حسن حسین سدا سبلی
پنجتن انوں تن من مری تن من نوں من مناسبلی	لاکھ لاکھ مبارکاں دیہن حوراں صلوٰۃ صلوٰۃ الایلی
پردہ پوش علی ولی جان نبی چادر نور دی کرن عطا سبلی	فقرہ فقرہ ذکر تحفین یاد کیتا سار جگہ فکر بھلا سبلی
اوسے فقرے نور و انور سارا کیتا نور ظہور فقران سبلی	فضل شاہ دے تھیں فضل شاہ ہویا ہو کے الیس بارگاہ سبلی

در صفت چہار یار کبار رسول مقبول صلی اللہ علیہ وسلم

چار یار رسول مقبول سدا کو نور نہ سمجھ جدا میاں	پہلا یار رفیق شفیق نبی صادق صدق صدیق جیامیاں
دو جا عمر خطاب جوان بیٹا دنا عدل دے نال کہا میاں	جامع جان قرآن عثمان تیجہ چند جان عفان سدا میاں
چوتھا علی مردان ولی شیر خزاں دنا خیر کوٹ گرامیاں	چاے یار پیار سامے نور نبی نبی نور ظہور خدا میاں
کھوٹے کھوٹ دیواوتے لوٹ پیٹھی کھر کھر کھینک پرکھا	بیکے خارجی رفیضی کرن قصے کسے باپ انیاں چکا میاں
دوئی دور کر کے اکو ویکھ کھیں بہینگی اتنگ دہر جتان میاں	کبے چار قبیلے چار یار طرف مسجد کو وقت سجود ورامیاں
جڑ پوٹاں شاہاں خاکپا تاہیں اُس تے چوہاں ہاں خاکپا میاں	سُبتال نبی چاک یار یاراں دوستاں فضل نہا میاں

در مدح غوث الاعظم پیر پیراں محی الدین جیلانی قدس سرہ العزیز

غوث الاعظم پیر پیراں پیر پیراں پیر پیراں	ماٹی فاطمہ دے دھن بھاگ مٹے جس نے جایا بد زنیہ میراں
شیریں لباب مٹھا بول سخن شیریں شاکر شکر شکر شہد شیر میراں	دنا فال جال سودا گرانوں کینٹی دہیر ساگر نیر حیر میراں
پڑھی جاسر کار پکا کینٹی کریں دہیر میراں کریں دہیر میراں	بھیر پوے مریدوں دہیر کرنی ہتھ تھوٹھیکہاں تنگیہ میراں
پہلے ناز تے پھیر نواز کر کے دتی ربدی پھیر تقدیر میراں	چلے قاب قوسین کمان چوں پہنچے ہدف دتے تیر میراں
بیڑا بڈھڑیا ڈھنگ لایا کرامات دے ڈال زنجیر میراں	باراں برس کدوئے سبے شمع زندہ رکھن چہ عاتائیر میراں
ویکھ قلم تقدیر دی قلم ہوئی اہی قلم تقدیر تدبیر میراں	بھال نال خیال نظیر لائی ناہیں آوندنا نظر نظیر میراں
کندھے کل قطاب دے قدم تیرا بادشاہ گدا فقیر میراں	ولی وانگ تصویر تصویر ہوئی ویکھ نقش خدا تصویر میراں
رمز راز علیم بصیر سند الیا جان علیم بصیر میراں	سک لاف ہوئے پڑیکے الف اللہ گویا الف آہی شیر میراں
کرے وار مار تر پوے گیر جی شروڈوڑاں وار گیر میراں	قدر دان ہتھ پکچاں کیتا قادر قدر توں قدر تقدیر میراں

ولی پیر نے میر صغیر سارے اُتے پیر کبیر کبیر میراں
کر کے نال تاثیر اکسیر سو نا پارس کرے نظیر اکسیر میراں
فضل شاہ وچہ جگدی پیر میراں جیندی پیر ہویا پیر میراں

اہل بیت اشان قرآن آیا پڑھیا طاہر کم تطہیر میراں
آفتاب مہتاب بیتا یک و چشمایں و کیکھ کے نشون ضمیر میراں
چوری چور آیا رتبہ قطب یا لکینی صاف تاق تصدیر میراں

آغاز تصنیف قصہ حب نواست یاراں جلیس مہربان

چمن چمن ہو یار چمن جا کے بیٹھے چمن تے چمن لگا بیلی
اکہن خاص پنجاب بان کہو قصہ عاشقانہ داجت لایلی
چوداں سال گندری سوہنی کچھ سوہنی پنوں سٹی حال نایلی
ایسا درد بیدردنوں درد ہوئے مرد و مہوجان فدا بیلی
نال لہرے شعر پر بحر آگھو لہر بھرتے موج دریا بیلی
اک لفظ تائیں بار بار آگھو معنی ہوں جدا جدا بیلی
بازی عارفانہ دی جو پس کھید جو پس تو میں عشق مجاز نایلی
مسئلہ لاجواب جواب بہا ایتھے نہیں جواب دی جا بیلی
قلق قلق کے فلک دی فلک تائیں دنا فلک فلک بلا بیلی
فصل ب اگے غرض عرض بہا کہیں غرض غرض تو فصل نایلی

آہی رت بہار بہار سیتی گئی سیر بہار دے دایلی
اوڑک سمنڈ پھل لے پھل بیٹھے نگار نگار سخن لایلی
شہر شہر شعوتیر و شعوتی ملک ملک ملک الشعر بیلی
قصہ مختصر درد تہیں طول آگھو ہو طول فضل گھا بیلی
عشق چاٹ دے چاٹ نبات جیہات نبات صفا بیلی
ایسا شعر جیہ اول بار ڈو لے ایسے یار جو نور صفا بیلی
معنے دان دے دانے وانگ عین ایسے مزہ بھی لین اٹھا بیلی
حب خوب مرغوب محبوب الی خوب غیب مرغوب سنا بیلی
حکم دوستان من تھیں من لیامنوں من لیں من سنا بیلی
بیت بیت بی رستہ صوتا نالاد تا صوتا ناوچہ دیکھا بیلی

در بیان ذکر سلطنت سلطان آدم جام والی شہر بھنبور و اظہار پریشانی او
از عدم اولاد و طلبیدن او اختر شناساں جیت استفسار این حال

سلیمان سکندر وانگ ایادشاہ عدلی آدم جام میاں
افلاطون لقمان سبحان جیہ اسکا کرن وزیر کلام میاں
اکرار جبر رسول آیت گھوٹے تیز طرار لگا میاں
سوہنی ڈہلی ستون طنائبی زریڈی ویکھ خیام میاں
موتی لعل پیر دھن ال دولت ہوش چاکر عام میاں

اک شہر بھنبور مصر وانگوں گڑھ کوٹ قلعہ و مٹام میاں
بحشید کاؤس تے کیخسرو حاتم وانگ انعام اکرام میاں
حشمت ہمت بیت حکم شاہی کل ملک اندر انتظام میاں
ہندوستان پنجاب میر سندی پیر زاد مرزا غلام میاں
موج موج مہوال فوج فوجاں ہوئی چریت ہی نام میاں

واہڑی بال سفید وکیل ہے کھلے موٹے سپہ پیامیاں
 ابچھا دور رہیا چچا عمر و تاپچھ کون لسی میرا نام میاں
 کیخواب سندی خواب گاہ چھڑی کھان میں بشکر ہر دم میاں
 تھیوان باچھ مراد اولاد جیواں دم جام پیواں ہر دم میاں
 آس اس کر کے آس پاس سنگد اہل نجوم تمام میاں
 دسم فہم دے وہم نول فہم ناہن ہم فہم دی فہم فہم میاں
 فضل شاہ کہیا اس اس سو میرا نیک تجربہ انجام میاں

ہوئی شام جوانیوں صبح پیری جھوانت اپہ صبح شام میاں
 اٹھے پہرا و لاوی یاد چنگی لگن باڑیاں باڑیاں بام میاں
 والی وارثی تاج تے راج ناہیں اینوین جینا جگت ہم میاں
 خوشی عیش تے جشن نشاط گئے ہو سکھتے چین بام میاں
 لکھ منتاں منتاں مندا سی ولی پیر شہید نام میاں
 آئے اہل نجوم ہجوم سارے عالم علیم علوم علام میاں
 دوارے جا شنا دعا کردے تعظیم تسلیم سلام میاں

قرعہ زون اہل نجوم و پیشگوئی کردن در باب تولد رشتن دختر بد قسمت پیداشدن
 دختر سستی در آسان سال و حکم کردن شاہ بہلاک دختر منع کردن وزیر

بلینا س دنام نول یاد کر کے ستراب سندی کڈی خال میاں
 ساعت سال تے سماں چار کیتا سعدا وسط نخرن کچال میاں
 اوراد ہنی کرٹکا ہست خیرا آسوت مول نچھتراں حال میاں
 اندر بر مرہ شیوہ رکھ سڈساہ منگل سول ہتر سار جوٹ مال میاں
 حمل سہ میز آن سرطان سنبلا عقرب جتے تے وسن نہال میاں
 نصرت الداخل آئی شکل پہلے نصر الخراج ایہی مال میاں
 برست سنجہ یہوشک خانے اٹھویں کرن سوال میاں
 کہیا شاہ شتا جہاں سو کہی چپڑی قبل قال میاں
 سچ کچ کولوں سچ نرچ رہی کرن سچ گستاخ مقال میاں
 الحق مراد الکذب عذب کوڑا سچ مٹھا جھوٹا جیل میاں
 جیکر سچ پوچھیں ایسے سچ کہیاں کون سچ تو ہی مال میاں
 ڈبولٹ مال گلاں مال کسے سچ نہ سنن سچ سچو مال میاں

آہی حفظ تو ریت نجومیانتوں علم جعفر حضرت انبال میاں
 ہول تریواں نجومیانتوں کیتے لگن تے شگن نیال میاں
 شمس قرعہ طار دزل تیرہ مزخ تے مشتری بھال میاں
 روک لاجہ امت سبھ کھڑی ویکھ ہو چڑا دیگتے کال میاں
 میکھ رکھ متھن کرگ شکھ کنیاں تلابر چھک ہن ہمال میاں
 قرعہ سکھ کاہن نجومیانتوں کھول رمال مال میاں
 وتا شکل ملاوئے ناہے کیت کہیت کیتی کہیت مال میاں
 رانی مل پڑیکھ مل پائیٹھ کیوں کرن جواب مال میاں
 اکہن سچ مقال کال پائی جھوٹ جھوٹ نہ کہن بھال میاں
 سچ جان کہیا سچ جان جاکے جھوٹ جھوٹ جان ایمان مال میاں
 ہیبت نہ حکومت بادشاہاں سچ اکہناں بہت مال میاں
 میں پھر بہار بہار لائی پھل پھل لگے ہری ڈال میاں

حاصل سال ہر سال تیری ایسے سال یہ سال سال
 بیٹی تہ گھنسی جان شاہ لیکھ لیکھ لیا قال سال
 عاشق ہوئی تیکہ تھلا ندیو چہر سی ہوئی چہر ان کمال
 غالب جان تقدیر تیر کولوں بھانویں شاہ فقیر کنگال
 سکے شاہ وزیر میر سارک ہوئے بہت ملول بلال
 آدم جام کہیا نہر جام بھر کے دیو جلد جلا دیال
 عاقل پرویز تیر سیتی غرض سچی عرض حال
 مارن کنیاں ہتھیہاں باپیاں ننوں تھوڑا شکر مال
 ڈہول ڈال ٹھال ہوڈ مال پنجی کہی تیر تقدیر ڈال
 پنجرے گہت وڑ وندی ڈب سی گے کوئی لیسٹی لال

ایسے سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ
 جیند روپ سروپا نوپ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ
 سینسار پکار چنکار سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ
 لکھیا لیکھ نہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ
 قصہ مختصر طول فضل جان سہ سہ سہ سہ سہ
 ایسی سخت کجخت ولاد مندی کل کن کو جیر کال
 اکھے جال تیر دی جال کہی سہ سہ سہ سہ سہ
 لا تقتلوا اولادکم شاہ فرمان ایزد متعال
 دوزخ بال بالین انک بالین جیہر مارے بال طعنان
 فضل شاہ ایہ عشق دی پھل پورے ویکھ ہو رکھن جال

در بیان غرق کردن صندوق سستی سلطان آدم جام در دیو مصائب بحر

و گرفتن صندوق اتانگا در و بخانہ بردہ پروردن سستی را دختہ کردہ

شاہی ہرچ فرمان ترکہاں سیکھ گھر جلد صندوق فرمان
 آری ہو آری لیکے ذکر میدی تختی چن رکھ جہان
 پنجر وکھ بھر بادکہاں ٹال گہر یا تیشہ و انک فرط چان
 بوٹی دیل نہروں ہفت رنگی انقرش نقاشن بیان
 گودماندی تھیں تھوڑی سہ پنجر بوج بیدر دکھان
 مال سبز سفید و سہ دنا سبزی لعل موتی سہرکان
 حصہ پہلڑا پالنے والیا ندیہر پالکے کن جہان
 حصہ تیر سراج دیچ سہی سلمان جس نال نہاں

افلاطون لقمان کھان آہو سارے پیر استاد سلطان
 خوب صاف تختی رنگ نال ندی در زان ہیر دراز بہان
 استا کار خیر خیار کر کے تے چتیر چنکران
 چوئی سرخ عقیق یا قوت ہیر سب قعہ جڑت جڑان
 مائی دردا اولادے ٹال فی ایہ خوف جلا سلطان
 قیمت در جواہر ان تن حصے کر کے چ صندوق کان
 حصہ دسر اتہانہ انک کتا جیہر علم پڑمان کھان
 حال باجر انکھ مضمون بال بار و ٹال تعویذ نہان

خفیہ جگہ کو لے کر پھیلیاں جا کے بند ہی گہشت و قہر کا کیا
 مائی باپ سبھ تھیں بہت پیار کرے اوہ بھی جان تو ہر
 عیب لکھ ہزار ستار و یکہ ہر تھوڑے شہ بان لگان میاں
 عمر بال سسی کہاں بال سٹی بال بال کے بال سکان میاں
 واحد جاندا کے واحد جان سسی واحد جان لہراں فرحان
 اندر توں سسی باہر توں پنجر دکھ توں تے توں جان میاں
 شو الا چھیاں مچاں گئی یوں توں شو شو یوں شو چان میاں
 ملیاں چھلیاں ملیاں گھاٹا ناں پنجر بوج سر بال لیا آئیاں
 مجھ مجھ سوار چھیاں بیٹھ چھپتا ہاتھ مجھ چھپان میاں
 سوئی چھلی گنگے و آن کہا یوں لاج رکھو چوچان میاں
 رہو و انگٹا ہونے رات سہو بنی سیدیاں باہر مچان میاں
 راج جلیوی کھینڈن جلیوی جل کون ہو ہو ہوڑے لان میاں
 گوچھی چھلی بھی گھی کر گوچھی تندال طبع میٹھے تندو تانیاں
 رہندا اک سی شہر بھنڈو دھو بی اتا نام سپل خاندان میاں
 اکھ اب چرکا لہر لہری جیویں طور دانور عیبان میاں
 دکھاں جند تلی سو بھی کھتلی پیا آن فان ڈنگھان میاں
 کھول ات ہزار آفات آئی اکہن نہیں دنیاں پنجر جان میاں
 نغنی جلی سیخلی ولی ملی کیتا یاد غشلی مروان میاں
 او سیوقت آکے پیرو میر کیتی اتے سنے پنجر کنڈ ہر لان میاں
 لیکے گیا صند و قہر باس عمرت نختہ کوٹھڑی بیٹھ کھانیاں
 اُس دی موتوں متاں لکھیاں سن منہ ملاں عشق قرآن میاں

بیڑا باہر ملاح موہا نیا بند سٹھو آئے پے ہاں ہاں میاں
 عیب لیکھ نصیب دا ویکہ پالے نیر باہر تقصیر بان میاں
 لہر بحر لیا پھیر گھیر پنجر کشتی نوسدی جویں طوفان میاں
 سکھاں سکھ لئی دکھاں دکھ دکھ کے دکھ دکھانیاں
 او دہر کرک کپڑا بد چمکت پنجر چمکت بجلی کرک مچان میاں
 چھئی یونس لڑی پھیرائی زندہ عاشقاں باس کھانیاں
 چچر کچھ کچھو کچھو لین گھوڑیں شاہ بیٹھ سنسا پکار میاں
 پڑیاں بھلتا آندیر پوٹیاں پڑیاں کوں سٹری لٹن لٹنیاں
 کچھاں باکچھاں کچھاں آن پاپاں کچھ کچھیاں کچھ کچھاں میاں
 لیکے سول رسول چپو لڑو توں قلعہ ران توڑان میاں
 کنگھی چھلی کے کنگھی نال سیاں لال پتال بھران میاں
 ناگروا لٹنی ناگروا انگول سکھ لیا ول پان میاں
 سٹی بابا عشق کہا کیتی اچے پہلڑا باب پڑھان میاں
 پہلے دھوبیاں تھیں ہوں گھاٹ آیا سونج چاکھنڈو کھانیاں
 وناٹھیل توکلوں شو بیڑا اتھے خوف اتار کے جان میاں
 کپڑ چیر زنجیر صند و قہر پلا پلا نال تندیروی تان میاں
 ایدر کچھ جلدی اتے کچھ جلدی ہو دہر چھیاں کچھ کچھاں میاں
 متاں انگان وقت ہا چکو جلد شکار کرو آسان میاں
 اتا جلد نکال کے جلوں پنجر ہو یا شہر دبول روان میاں
 شیر خوار لڑکی چوں نظر آئی یوسف انگ کھو کھنڈان میاں
 نکال اللہ تے عین چشماں لام میمن زلف ہاں میاں

دو نویں ماہچہ اولاد متاثر آئے اللہ چامرا دچکان میاں
تھنچ گنجرے تھیں شیریں شیر آباسی حسیا نال زبان میاں
سجے بازوؤں کھول تعویذ پڑھیا جسے نال احوال بچھان
بال نال تے گنج میرنج ملیا تے اتے ہو یا ابادان میاں
سستی سنے عورت دتی بھج پیکے متاں شہر شریک اٹھان میاں

سستی گودی کے سجھتھج دتی پڑ پکے بسم اللہ الرحمن میاں
مادر شیر جنتاں شیر پائیاں مائی باپ ہو جان قربان میاں
مال نال خیال دنیاں ہر یا حال مال سمہال چھپان میاں
اتادہوں گیارہ ہوں دھو تے پیا چند جھولی آسمیاں
فضل رب سبب دنیاں پاپے سستی ہوں بلا ڈولان میاں

در بیان پرورش یافتن سستی و رسیدن از سال یکم تا بہ دوم سال

پٹی پالنے سسٹری سال پہلے پاپے نانکے پیار و نڈان پیا
جان جان تھیں جان قربان صدقے قربان قربان قربان
کھچند تھیں چندہ چند سوہنا سچ پن غلام سدان با
عشق مشک دولت حسن جین نامیں لکھیں بھاچھیا وچا چا
دو جے سال اتا سستی گھریں لبیا یا ڈبی شہر شریک اٹھان
حاسد لوک نچیل کر بغض اللہ عزت تار تے بار لالان بار

خندنگا کر نیز کاں گودی کے سستی نال پیار کھڈان دوار
آہی پھل گلابدی کلی سستی کلی سجھ عاشق آہے کان پارے
آکھن نانکے داد کے خیم سستی اتے داد کے نانکے ہیان ہار
رنگ رنگ رنگ محل سستی کارن شہر بھنبو بنان نیارے
عقل نال تمیز تجو زتے یہے راز نہاں نہاں سارے
لکھ شکر جو آپ نچیل ناہیں اتے فضل دیناں جہان تارے

در بیان ذکر سال سوم و رسیدن تا بہ دوازده سالگی

تجے سال سستی پیریں ن لگی خوشی خوشی قبیلہ اک
وہے پے پچوین کہید دی نال سیاں بھگا لاکل کل میاں
چیموین سال قرآن مجید پڑھیا ہو رفقہ حدیث رسل میاں
عاشق ہو مو تو قیل انت مونو بنان موت ہو مو بل رسل میاں
نانوین سال نہاں نہاں ہو کے کد ہی شاخ شگوفیل گل میاں
عاشق سیو کارن سیو الا بیٹھے بیبا ج جہا جہ نعل میاں
دسویں درہو جال کمال سستی یوسف جیو وکھن گل میاں
وہے پے پچوین گھن نقاب چون ہا حسن ہینڈ و ہن ہا

چوتھے سال مکھول لعل لال جھڑے کدی پین موتی موتی دلیاں
گل بس سستی گل بس کدی موہوں جہڑن چینی سنے پھل میاں
ورہے ستوین شیم چراغ کیتے دیو ی عاشق قاندی گل گل میاں
ورہے اٹھوین اٹھ بہشت سنگ گئے یاد بہشتیاں بھل میاں
بوسے سیو دے نوں پھیر سیو لگے پٹی واو پریدی گل میاں
امرت پھل بہشت کو دیکھنے نوں آٹھو بہشت گل میاں
شکر شہد بنات تے قند مصری شیریں لبان رنگ گل میاں
شرق غریب جنوب شمال تا کر پچو حسن جین دے گل میاں

بالاں رسیدنواں کہیں دیکھیا ہادی اہ سبیل سبلیاں
 باپے حسن جوانی ویکھ سسی انگ پھل بہتہ پھل پھل
 زور تل تھیں تگڑی ہوئی سسی گئے تگڑی حستہ تل میاں
 فضل گہند عاشق بل بل بیٹھ گہند گہند کنول گہند

ایضاً در بیان تعریف حسن و زانغت شدن مصنف در تصنیف حسن پنج رنگ

ملکہ ملک جهان جوان سسی اکو بان پستان وزیر ہے
 جانی جان پستان مین یار پیار پاسو پاسن پچھ رانچا مہر ہے
 ٹوپی پوش دوخت پستان حاکم صندوقدار قند ہار کشمیر ہے
 بالے عاشقانہ کنکارانے نول پچھن ام پستان د ویر ہے
 ابر و خجروں برو رب کھے ذوالفقار تے تیغ شمشیر ہے
 مین نال نگاہ دے شاہ کر دے ہند سندھ پنجاب د پیر ہے
 کندیدار زلفاں سخت پیچ پائے گلین عاشقاں طوق زنجیر ہے
 چینی چین چین د اشکم آباستھوں چین باچین جاگیر ہے
 نرم پٹ رشیم نرم پٹ و نویں صافی صاف اوصاف تیر ہے
 چینی چین دے نقش سم آہو چین دے سم سیر ہے
 صورت نقش تصویر از رنگ مانی روم چین د نقش تصویر
 بعضے اکہدی ہو کچھ ناہ اکھو نویں سخت قضا تقدیر ہے
 بعضے کہن پستان سن ملک بی دونوں منکرانے نکیر ہے
 سخت بھواں کمان لالہ ہودی سی پلکاں تیز خدنگ تیر ہے
 چشمال بجات د انور چشمہ مین مین چندل سنگدیر ہے
 گول گول کیول انھول سسی ہوٹھ قند مصری شکر شیر ہے
 ٹھوڈی بیرالم و اچاہ آبا جنگ حیدر خم غدیر ہے
 ہتھ برگ چنار رخسار روشن خورشید بے بدر منیر ہے
 نالے پٹ رشیم نالی پٹ رشیم قمر فلک سندے کمر گیر ہے
 فضل حسن پنج رنگ پنج رنگ گوجہ دی کارنے شاہ فقیر ہے

در بیان تعریف سفید رنگی حسن سسی

گور و چھیل تے چکن سفید چھائل بھو جن نال سفید شی شامیال
 ویکھو ویکھ سفید سفید سینہ چینی چین د نیو لال میاں
 موتی ہار سفید رخسار ہے چہرہ چن سفید جمال میاں
 ناف صاف سفید سیاب کولوں لگے شرمی جان بہاں
 آہے پیر سفید سفید چوڑا پیر پٹے سفید غلام میاں
 اگر قتی رنگ سفید سفید گواہو ہتھ سفید رومال میاں
 دند دند بلور سفید موتی آہے ہنس سفید دی چال میاں
 قید صید و مچھ سفید کیتے جالیہ دارنگی جال ال میاں
 چوڑا ہتھ سفید سفید باہیں گور رنگ سفید کمال میاں
 فضل حسن سفید سفید پوشاں مہاں جال کے شوگال میاں

در بیان وصف سیاہی حسن سسی

کالائال سی لال خاٹے کافرو دار جنت دربان میاں
 اکھیں کالیاں کالیاں گہان گہان کہیت عاشقان حسان میاں

کالی دہڑی اوہ بیارات کالی کالی چوہے وٹھری پکان میاں
کالی اکیس شنب قدر ک قدر والے قدردان حوراں غلمان میاں
کالے چوٹ دیں کواری نجوی کالی ہرن پچا ہر بیاناں میاں
مٹھا بول انھوں جے بول بیٹھے باغی کوٹلاں مہوش بھلا میاں
کالی دہار سر کالی دہار مار چشمن خشم دیہار کئے بان میاں
فضلا شاہ جنوں بیک جھلک ماسن کالے پلکد احمدک وکھجانی

مکھ لال کہیں لال دیہی بیل لال سن لال مرجان میاں
 چنی لال بھوچھن لال لال ساوچالی لال انگلی انگ لال میاں
 سردی مانگ ہی لال لال وٹھری ہوٹھ لال کیتے لال پانیاں
 سُرخ لال دنداسر لال کارن عاشق شہباز منان میاں
 مہندی لال نے بھی گئی لال کٹھ لال بھینچتھ رنگان میاں
 جوڑے لال وٹے جوڑے لال جڑی جوڑا لال بادیں رنگ لال میاں

چہرہ لال تھے چونیاں لال بھکن ہو چونیاں لال سوہان میاں
کرتی لال گھنٹی لال لکھ گھنٹی لال لکھ گھنٹی لال لکھ گھنٹی لال
لال شال شال مثال ہر عاشق اتمک پتنگ جلاں میاں
مینا کار چھپے لال لال چھپے لال لال چھپے لال لال چھپے لال
نسر لال نجی لال لال جگنو ویکھ لال بھی لال ہو جان میاں
فضا شاہ سوئی لال لال تھے چھپے لال لال چھپے لال لال چھپے لال

ہرے طوطیاں اڈ گئے طوطے طوطی چشم کستی ہر رنگ میں
سبز پوش سبزی تھیں سبز و سبز وار لٹی کر کے تنگ میں
شیریں و الہی پستان ہر دہر بھری انگور و رنگ میں
ہری بھری بازو باز و بند ہر چڑے ہری ٹلینیاں سنگ میں
چتھہ ہری ہری و یکہ ساوہ جو گلی کرے ہر ہری و ٹی گنگ میں

ہری ہوئی ہری پان پان چڑھی کیتی لپے یاتے جنگ میاں
 زلفاں ناگے دی پلک پلک و قبر زہر بھرے ڈنگ میاں
 کڑتی ہری انگلی ہری چولی ہری اوڈنی سوشہ چوکیاں
 ہریاں چڑبان ہریاں پینا تے ہتھیں ہری جندی ہری دنگیاں
 فضل شاہ سی ہری پتی بچہ ہری بنی سنگ سنگاں

چہرہ زرد و سونہا جوین زرد و سونہا کھڑکی زرد و گنی سب سے تندر

سرتے اور سنی زرد کیو دھڑی چو انرونے درو پیدر و کیتا

فردود پڑکے مرد فردہوئی مکھڑ دیہیل از ردفرد کیتنا
 انگلی زردانگی رنگی کسی رنگی رنگی عاشقنا نازنگ نہر کیتنا
 زرد رنگ چورے بنی سنگ چٹھی مار گھر و جہا ندا گبر د کیتنا
 چورازرد و طلا زرد و زرد تارے تارے د کھال بے پرد کیتنا

گہندیدارستی گھنڈی گھنڈکھے گھنڈی نردنگمہ جو رکینا
رنگ نہ رو کبیر بچنے بنے نبی عاشق نبی آدم ن مرد و کینا
نرد پٹ نزار چو پٹ ہی چو پٹ نہ رو پاساز رنرد کیستا
فضلاشاہ ہست میں نت ہوئی ہوئی سانگ کی سانگ کی

در بیان تعریف زیورات و جواهرات سی

[illegible]

اکھیں دیکھ لکھیں گے بان ہو یا آن فان مارے نگہبان میاں
 پھلو الی اکھن اسیں پھلو الی سروں مانغ ساڈا بوستان میاں
 بند گہر بند کون کرے بند پاؤن قید بند بند یوان میاں
 ڈنڈی ای بھلاؤندی پابند یا بنوں منگی حافظاں ایمان میاں
 جادو سحر تعویذ تعویذ پائے گھنتے نال تجویر سان میاں
 والی والی الی کان آہی کان پھول بیٹھامل کان میاں
 دُر کرن دُر دراو نہاں سگان تائیں جہر کھرسن نظر کجان میاں
 کالے باغ کونی مونی سی لیکے موڑنی نہیں آسان میاں
 بد کی جہر بد کی جہر فوج ملی مار کھرنے جہر میدان میاں
 دولڑی تلڑی تلڑی ٹٹ پھانسی پھانسی عاشقان کٹ پڑ نہاں
 ہیر لال مونی لڑیاں لڑیاں ہسن ہسکے گل گوان میاں
 جگنے کھوسے شالا جیو جگتے عاشق گل گل پی نہاں میاں
 راسی موہن والی آسوی ہن والی ایٹھ موہن مالی مالکان میاں
 دیکھ ہولدی پایا ہولدی مارن ہند پستان پٹھان میاں
 تھال لیاں سن سنے عاشقاں تھال لیاں آن دوکھان میاں
 گلبن عشقان طوق زنجیر پیریں پاؤں طوق زنجیریاں آن میاں

پونجی ٹمکنے ڈمکنے وس سی وین وین مارے پہلوان میاں
 ستھوں چڑیا چڑیاں گہٹ ظالم لہو عشق گہٹ بھڑاں
 بُریاں چھریاں نگریاں بھی ظالماں سن جیناں کے نگریاں
 رنگ انداز بھوٹری حافظی بھی بھوٹری حافظی در سن بان میاں
 ٹاڈاں ہونڈاں ٹاڈاں لڑیاں جوں جھانچاں شوچاں میاں
 گریاں ہو گریاں مشکلاں گریاں گریاں ٹاڈاں کے ٹاڈاں
 بیڑاں وچہ طوفان پانی فضلوں گھل کڈ پکڑ پکڑ لائی

باکے ستھ تھیں بانگیاں سن کچاں سن کچاں جاناں
 کشتی واکرے ستھ گہٹ کرے کشتی خضر دیوانگیاں
 شیشے چین نوں رسی رسی تھیں گویا رسی نوک سنان میاں
 سرخ کنگنی کنگنی دار آہی سرخ کنگنی گہٹ پھسان میاں
 چھپ چھپ باہیں لٹک بھٹی تار و لٹکد یوچہ آسمان میاں
 لچھے بھلے اچھے ایہ بھلے بھلے لچھن جگ دیکھان ستان میاں
 پازریاں پیریں پیکر پازریاں نیا حسن ہ چند دہانیاں

ایضاً در بیان تعریف حسین حسنی

عاشق جہٹ کرے سا گھٹ سٹن ٹٹھے باہجہ رجبہ جہٹ
 سٹن پٹی پٹی چوٹ مار نرم پٹی جیو آہ پٹی سلی
 تلک عشق حجاز چوٹ بازی بازی ہار ہو چوٹ چوٹ سلی
 فضل عاشقاں سر جہٹ پائی دھوبن کھنٹ پٹ سلی

دیکھ کجلے دی گھٹ گہٹ سانوں گہٹ گھٹ گہٹ سلی
 ڈوری کڈ کڈ کڈ کڈ کڈ کڈ کڈ کڈ کڈ کڈ سلی
 گھٹ چین چین باچیں مار کیتے چین بھی چوٹ چوٹ سلی
 نرم پٹ نالے نرم پٹ نالے ہٹ ہٹ اکہن ہٹ سلی

در بیان وصف و ثناء جمال بدر کمال سنی

سوج چند تھیں حسن چند سنی سوج چند خاں امین ہے
 دہندی بانگ ٹھنڈی باہیں بانگیاں سن بانگیاں کھلا رشتہ ہے
 کہت چین چین چین مار عجیب چین چین چین ہے
 بچھو مناس صاف نقین کنوں گیسو لطف کا فروشن دین ہے
 دار و کجلا من بنڈ ق سنی مڑگاں نوک سنان نگین ہے
 آستین تہہ رنگین سنی جویر طور حلا نشین ہے
 اکو بان پستان سلطان دونوں سلیمان تخت نشین ہے
 اوہور و زمین تہہ طرفن فضل شاہ جوہر زین ہے

تارے چند آسمان سواں سدا تار چند زمین حسین ہے
 تکلف کھڑا میم عین چشماں کھنٹے گال گیسو سین شین ہے
 چوٹی بانگ معراج کوہ طور یوٹی سہ عاشقاں عرش برین ہے
 ہنس دمی چال تے جال زلفاں لبال لال تے وال مہین ہے
 لکڑ جھگڑا بادشاہ جڑہ باز سحر مخفی نمین نشین شامین ہے
 کرن کیل منتر مار زلفاں عشق لہے پھر در ستھ بین ہے
 بارے چھا چھا چھیکر مہر دینوں مہر مار کد مہر نگین ہے
 گوئل چند بندہ ابن بن ڈھوٹ سنی گریاں کا مہرچ مہرچ ہے

در بیان بازداشتن مصنف خود را از صفت حسن بے انتہائی

<p>مناں گل جهان بیجان ہوو جان جانیدناں جہاں میاں حسن گلہ خنوی جزو جزوی لکھی صفت قلیل بیان میاں شہر کچیکران دچیل ہونڈ و کارن چیل سستی نوین خان میاں یوسف دانگ بھی مزہ چکھ لٹری چاہوں چاہ پئے کے کنعا میاں فضل شوق تھیں میل معشوق عاشق جلدی مشکلاہوں میاں</p>	<p>جیالیں کر جی جیالوڑا نہیں بان حسن تھیں منگ ان میاں طور چور ہو یا نور دور دور کہ تھیں پیار حسن باک نیا کران میاں آپے جان پچھان پچھان لیں جہر حسن جان پچھان میاں لیا و طرف بھنبو دی ٹور پیریں گہت لکھ نچیرندان میاں اتے مثل مجنوں او پر قید لبران آن دیکو جان جان میاں</p>
---	---

در بیان سلطنت سلطان علیخان شاہ کچیکران واقع بلوچستان و فغان و فریاد کردن او از غم عدم اولاد

<p>دنیا و ج بہشت بہشتیانوں زن و مرد بھہو غلمان آہ شہر کچیکران سلطان ملی معتقد علی بن علیخان آہ علیخان عالی خاندان نخی و دانگ علی مردان دکن آہ حاتم دانگ عینی فوج آہے لشکر ہو بھی باہجہ بیان آہ سنخی مرد نجیب حبیب بی منظور درگاہ رحسان آہ اُدہر سندھ دریا دھو آہی اودہر تھل بارو ریگستان آہ گھٹاں شام جوانیوں برس گیاں کھر کھر پیری وقت جان آہ سبھ کچھ دیا گھر دایانہ دیدا دیئے باہجہ ندہیر جہان آہ رہا بخش فرزند دلبخت فضلون فضل شاہ داورد زبان آہ</p>	<p>گوشے وچہ جنوب غروب نامی اک شہر جو کچیکران آہ پیر مرد اسدا پیرو لی کامل اتے پھیل جان جوان آہ لالن لال دے لال لال ہو یا جھنڈا بیرگ لال نشان آہ ملک ملک بلوچ دے بادشاہی ہوو ملک کتان کتان آہ عدل دا گستر دا دواہاں نوشیرواں دادا داجان آہ تبر تیر تلوار ننگ تپاں شاہی جنگ دانگ سان آہ سبحان سبحان سبحان اللہ سبحان رحمان دے مان آہ اج تخت تے سبھ اگل تختہ باہجہ ارثی تخت یاران آہ کرے عجب نہ نیاز منے ناز نیاز نیاز مندان آہ</p>
---	--

در بیان تولد شدن پنوں در خانہ سلطان علیخان و الیہ کچیکران

<p>و بیکھ خواب چہ نگ محل شاہی روشن قدر تر شہر کا نورانی خواب ابدی نیک تعبیر سمجھی بہانوں لطف نگا غفور ہوئی حرم شرم حضور کچیکران مرضی حدیث چہ حضور حضور ہوئی</p>	<p>شان ایزدی وقت بد میریک عرض وچہ درگاہ منظور ہوئی شرق غربت شب تار او ہوو روشنی نور ظہور ہوئی اگر اتہ اتفاق عیش و تائیں عیش نشا طیر ہوئی</p>
---	--

سنگی سنگ الی سنگوں سنگ کیتا شیشے سنگ دی سنگتے چوہوٹی
 بھر یا جام صراحیوں نمر حجت حرم جنتی حور مخمور ہوئی
 گوشے و چرخوشی لگے خوشی و صلوات ثمر نیال بھر کو کھجور ہوئی
 شاہ و بچھ امید امید کیتی ہری ویل امید انگور ہوئی
 ثانی یوسف جہاں بار ثانی گل صر کنعان مشہور ہوئی
 نانویں ماہ نانویں کیتے رب تازی نوں ماہ کنوں کچ نور ہوئی
 فضل شاہ مسرور اولاد کارن خوشی صد صد صد ہوئی

آفتاب مہتاب پنجاب ہو سچ فحلی گرم مسرور ہوئی
 موتی ماسل ماسر نال دبا آب آب تھیں باہو قصہ ہوئی
 یمنی یمن سندے یمن نال سورج سنگ سنگ لال گنجور ہوئی
 بار دار ہو یا سپ نال موتی بارش بریاں ضرور ہوئی
 دکھ درد فراق تے غم چنتا تے چمتی لاندی دور ہوئی
 پنی آس پنوں پنوں خان نام کہن پندل تھیں خلق معشور ہوئی
 شکر شکر شکر تھیں کام شیریں شاکر شکر شکر جمہور ہوئی

در بیان محفل جشن و نشاط آراستن سلطان علیخان بر تہنیت تولد پنوں خاں وترنم سرائے کردن معنیان خوش الحان

شاہی حکم کیے شاہی باغ اندر شاہی فرش فرش و چھاپیا
 نگ لال جواہر ہو ہیری سائبان تے جڑت جڑا پیار
 جھالرو تیا ندی پیش پیش خمیہ خمیہ اور سجا لگا پیار
 کیتا شاہ فرمان فرمان لکھیا کل گایاں لین بلا پیار
 ستے سُران نغم ساز سر کر کے دین ساز آواز ملا پیار
 نسبت ت گریہ مہرت کوئے برکھا برسات برکھا پیار
 رت رت بھار بھار گانوں چھٹے راگ جدا جدا پیار
 بھیروں آگ کوئی میکھ آگ گانویں کوئی راک وینڈا پیار
 گانویں کوئی اندلسا ورنیوں کوئی امین پرست بھا پیار
 کوئی بھیرں کچھ بھیا سن بل کوئی بھو تنبو و جا پیار
 برونگی رنگا لی نگال برو کوئی رت بسنت کھلا پیار
 بھو پالی بزاز می سنے باسنہ بی کھیا مید ہدیہ گایا پیار

ساقی بیان بیالہ عیش چشتوانہ ستاں مست سحر ستا پیار
 زری باولی تے کھوابند می سائبان سجا تیا پیار
 گرد گرد کنات بنات لائے رسی لیشمی کس کسا پیار
 محفل ہوئی آراستہ شاہ آئے پیٹھے تخت تے تخت سجا پیار
 بیا وں ادب بجا تیا اکھن پھیر پھیر جا بجا پیار
 کھرج کھنکھن ہارتے مدیم نجم دیوت ہونگھا والا پیار
 نیم رت کوئی سرور کوئی لرں شدراگ بتا پیار
 کوئی راگ گانویں کوئی راگنی نوں کوئی پترانے پھا جاپیار
 سریراگ گانویں مالکوس کوئی دیک گدی آگ جلا پیار
 نداہی بہیری استجہ کوئی کسے چاہتا اوانا پیار
 باگ بہن بہن بارانے بالیسر مدیمین بھا کھا پیار
 کوئی جگاٹ ول بلا وئی نوں بھر دوست کوئی تخر پیار

[illegible]

روح راگ قلوبت دیو چہ آئی دھٹی کسے باہجہ ہوا پیارے
فضل شاہ جنہاں سوچھ بوجھ لاکوں پاؤں مزموز خدا پسارے

در بیان پرورش یافتن بیوں خان باہزاراں ناز و نعمت آموختن چہار دہ علوم و فنون و رسیدن تا بہ عمر چہار دہ سال

پہلے ورہے بوٹا نواں رب لایا شاہ و یکھ نہال نہال ہو یا
تیجے و بہرے رفتہ رفتہ رفتہ سکورت کو لوں سند چاں ہو یا
ورہے پنجویں نوں پڑھنے درس بدیٹھا درس دیل لچاں ہو یا
چھبویں ورہے حدیث فقہ پڑھیا عالی بہتون نیک خصاں ہو یا
لکھیا لیکھ لکھیا لکھا اکھاں کھے علم سیاق سو کہاں ہو یا
ورہے اٹھویں علم نجوم پڑھیا علم جھڑھو دانیان ہو یا
نانویں ورہے پڑھکے علم طب حکمت افلاطون لقمان ہو یا
قیل قال تے قول مقال علمی بحث فاضلان نال سنبھاں ہو یا
ویکھ قوس پنوں قوس قوس قوس قوس قوس قوس قوس قوس ہو یا
باراں برس دایرہ دانگ پان نال عالم خوشحال ہو یا
وزیر تیرھویں چپت سوار بنیاں دشمن شست غنیمت پان ہو یا
انتظام جنگی جنگی طرح کیتا رکھ رکھ فوجاں کھواں ہو یا
دو جے ورہے سکے ایروں مینہ سپے تھی لائوں نزل ہو یا
چوتھے ورہے نوں گلہ وال یا ایس دیل ہر گلہ سے نال ہو یا
پہلے قاعدہ پھیر قرآن پڑھیا سال حافظ او سو سال ہو یا
ورہے ستویں نظم تے شریٹھ میا علم فارسی وچ خیال ہو یا
رقم رقم سند رقم رقم رقم رقم رقم رقم رقم رقم ہو یا
قرعہ قال تے راز نال سکھے پنوں نیک اختر فرخ فال ہو یا
دسویں سال فروع صواب پڑھیا معقول منقول بتی نال ہو یا
یاراں برس داکھید دیناں یاراں تیر انداز ستم بیٹا زان ہو یا
اکتیس برس دوجو قوس تھیں پلک تیر تے تیر سال ہو یا
سختی دانگ حاتم لائق تخت بیٹھا ویکھ شاہ ایچا خوشحال ہو یا
برو دانگ راکٹار دتر کاں کافی ڈال دی ڈال تے ڈال ہو یا
ورہے چودھویں چودھویں انٹ انگوں فضل بد کمال ہو یا

در تعریف حسن خدا وادشاہزادہ بیوں خاں

حسن خان بیوں جلوه ذات بی جویں طو تے نور خدا بیلی
شب قدر وایل دی قدر اتے والنگ کالے ڈنگا بیلی
سرخ صاف خشا سفید دونیں ہوا گت پانی اک جا بیلی
ویکھ چاہہ رخسار جان پنوں چاہ چاہہ بینا یوسف بیلی
گردن گول کپول تے چند چہرہ حالہ گرد سبزہ آشنایلی
آفتاب مہتاب خسار وشن دونوں ہتھ حسن بد بیضا بیلی
چشمہ فیض بیوں چشمہ عین چشماں چشمہ نور خدا صفا بیلی
قدیر وازاد ویکھ قمری طوق وق بیٹھی گل پا بیلی
خط قوس قزح سبزہ خط پنوں سوچ حسن کدور صفا بیلی
سبزی خط جگر می سبزی خط کیتا پیا خط سر خط لکھا بیلی

سبز خط نالے سبز وار مارے لٹی باہجہ خطا خطا بیل
ابرو تیغ برہمیوں منہ کھان عاشق جان جانکے جان کبابی
ویکھ قطعہ سینہ چھڑ قطعہ سینا و رزن پاشے سون کبابی
دعا ہر چشم نور آسا نور چشم جو رہیا سما بیل

سرتے تاج مرصع طرہ او پرا پیر پر پرواز ہما بیل
سین سنگ مر پرایہ سنگ مر عاشق تہیں خدا فدا بیل
یوسف جیو عزیز عزیز مصری مصری وانگ نینا بیل
فضل شاہ ہر صفت موصوف بنوں علم حلم جیسا بیل

در بیان سوداگر زادہ شہر غزنی و رسیدن او در شہر بھنبو معہ تصویر پنوں و بنا کردن او
باغ لاکھی بیرون از شہر و دشتن در بار آمدی جہت تمامی دیدن را خلق خدا

اک شہر غزنی خراسان اندر قابل دید قریب ہا ریاس
کوٹھی دار ہزار تجار اسد شہر شہر دیار دیار میاں
مانی وانگ رنگ مصو بہا لکھ لکھ صو تاں لکھ نیاں
پنوں خان و حسن دی صفت سن کچھو کچھو یوں تیار میاں
جھاگ منزلاں کچھ کران پہونتا پنوں خانہ لکھ دیار میاں
پہلے دیدن دید شہید کینا ابرو تیز خم دار تلوار میاں
چندر وزرہ کے ملاقات کیتی پایا ناں پنوں گوٹھار میاں
ایسے ناں تدبیر تصویر لکھی باقی ہوونی رہی گھٹا میاں
طالب طلب مطلوب محبوب دسی ہویا کار سوار سوار میاں
رخصت پاسودا اگر کچھ کچھو کیتی اٹھ قطار قطار میاں
سفر سفر مثال اٹھال سختی پہونتا شہر بھنبو تجار میاں
ہویا باغ بہار تجار شوقی ویکھ باغ بہار گلزار میاں
باغ عدن مثال تیار کینا بھلے باغ دنیا دنیا دار میاں
گرد دیوار سفید عراق آہے سنگ مری گرد دیوار میاں
وچہ حوض عقیق بلور سنگ کار غن غسل حمام فوار میاں

اسد یوچہ ہشیار تجار آہا کار و بار بیوپار و ہار میاں
نیکو کار سخا عطا والا دان دین دے کار در کار میاں
ویکھ قلم اسد ہویا دست قلم ستا کارانی شرمسار میاں
اٹھ اٹھ قطار ہا کیتی لکھ بھار انبار ہزار میاں
یوسف وانگ جمال کمان پنوں نہ مرد آہے خریدار میاں
حاصل قدر و قار تجار کینا تحفے نذر حضور گزار میاں
فرصت موقع پاکے نال حکمت لیا نقش تصویر تیار میاں
وقت بحر دے صل نصیب دی موسم خزانہ ہوج بہا میاں
وطن آباد فے جیوا و دس کینا پائے آتے رزق ہمار میاں
سد ہا شہر بھنبو نول کوچ کینا مار و تھلا نہ خوف سار میاں
اگر شہر مثال بہشت جاری شہر شیر پانی جو تبار میاں
شاد شاد ہو یاد و سار دنیا انتھا باہر شہروں نامداریاں
شگ رخ سفید سیاہ سنگ طرح دار ہزار مینا میاں
چار بیطرف اریاں چٹری لایہی ساون بھاؤن جیویا میاں
نہر بھدی لہر ویکھا وندیسی بھم حوض نال کینا میاں

چمن چمن اند چمن چمن کھلے ہو سہروانا چنار میاں
گل اشرفی نے نواں توڑ سکے کیتے اشرفی لکھ نثار میاں
کہے بابونہ بابونہ چھیڑو نیچو اب گس مست و ارمیاں
سوسن زبان زبان بولے رکھے قول زبان برقرار میاں
موئے کرم کیتا توں انب موی پھیر انب لگے سدا ر میاں
سنگترے اکہن اچھے سنگترے مٹھے کہن مٹھے سخن و ارمیاں
لیلاں جنوں دابوٹا ماضقل ہو کے لیلاں جنوں کی پچا میاں
یار اندری سنگ مری جڑت جڑی چوکت جانی و دچا میاں
زیر آئینہ چین آئین سبتی لکھے طاق تصویر سوار میاں
خاص عالم علی ادنی ویکھ جاڑی لاکھی باغ و دشتین یار میاں
فضل ویکھ تصویر تصویر ہو ویکھن ہارسا طلب گامیاں

سُرخ سرخ چٹی چٹی سبز طوطی مینان مچکوری لاریاں
داکھ شاخ انگور بادام پستہ لونگ لچیا نڈا شجار میاں
گل نافرمان بچچان مالی ہو یا نافرمان لاچار میاں
سنبل ال زلفاں سنبل پھل سنبل کالی مار ہوئی پیچا میاں
ہتھو تھ کرنا بھرنا کہے کرنا ڈرنا ویکھ کرنا گر نہار میاں
بلبل کلی دنیاں کلول کر دی کا داغ سینے لالہ ارمیاں
پھل پھل نشتر نشتر پٹھے کچنا رکتیا کچنا ر میاں
کھٹے ہو کھٹے کھٹی بات کیتی کھٹی ایہ کھٹی کھٹی د ہار میاں
اوہو خاص تصویر نگار تاجر تصویر نیوں لکھن ہار میاں
تصویرات شاہزادیاں خبر ویاں ہوناں یوار سدا میاں
سیر باغ بہشت نذیر ہا ایر شہر تصویر وچا ر میاں

در بیان خواب دیدن سستی کہ ماہتاب آسمان در دانش افتاد و
پرسیدن تعبیر خواب خوش و خوب از ہم نشینان خود و بشارت نیک و اون
ورفتن او بہ سیر باغ

صوت حسن جمال سستی آتش شوق اندر ڈال بال سائیں
اتنے پادری ذات صفات ہو بی لیس فی ذات نیک سائیں
ہنھیں جان بچچان نہ زیر کھاواں جان بچھ کے مران جمال سائیں
آدم جام بیٹی دہو بن سداں میں ہوئی کرن نیک سائیں
اکے بتا آئی مینو متا و دی دنیا جیو نا خواب خیال سائیں
ویکھ خواب اندر جھولی ٹٹ پیا چند بد و نیک کمال سائیں
پاون ہتھ سو باگدی تک سیر پاو پال جڑی رنگ لال سائیں

ساقی ہر تھیں جگر کباب کے عشق شوق شراب پیال سائیں
سستی سمجھیا میں بادشاہزادی ہوئی نتا کرن لال سائیں
جمدی ہاں پیاں نے پنجر گہست و شہری تہی بال شٹی عمر بال سائیں
ربا حال میر آپ جانناں قیل و قال ہی نہیں جمال سائیں
اکے شاہ ملے میں جیہا مینوں بسفٹ رنگ جمال سائیں
روندی اکہیاں لگیاں نیندا آئی دردمند لیجا د حال سائیں
کھول میڈیاں ٹیاں کر سیاں مدھی شہری لاون شگنا نال سائیں

نہیں رکھل گئی خواجہ بانی سستی جاگٹھی فرخاں سائیں
 ہوئی فرخیاں سستی سستی دگر کے پیا کلاں ہوٹاں ہاں سائیں
 سستی ہں کہیا چلو بسیم اللہ میں بھی چلسا نال سہماں سائیں
 سستی حور بہشت شمال ہی لاکھی باغ بہشت شمال سائیں
 کیقباد کاوس تے کیخسرواں چہ اقبال زوال سائیں
 احمد شاہ جوین متھار لٹی نہیں شاہ فقیر کنگال سائیں
 اک آپ لگراں دوجا ستھ لگراں لگراں گنگاں یاداں سائیں
 کوئی نیرنگاہ دی تیر بار بھر کے بھول کمان سائیں
 فضل شاہ شاہ پریدی بھدیں سستی باں درمی ہتی چال سائیں

لکھ لکھ مبارک ان دین سیان ٹڈاں شکر پار پھر کے تھاں سائیں
 خوابات سستی نیک فال سمجھو ڈبی شہہ شہہ لٹی اوچھاں سائیں
 کہیا سٹھ سہیلیاں چل بیابا ج باغ لاکھی سیر بھال سائیں
 سیاں چھڈا تے کتن کتن اٹھ وطن باغبان آیا دین ٹہاں سائیں
 جوین فوج سکندری روس اٹے چڑھو مانے شاہ قتال سائیں
 تادشاہ چڑھیا جوین ہند اٹے دلی شہر ہوئی پڑتاں سائیں
 دال فال نیران بران بھول جان ہو کڈال ترم بیٹاں سائیں
 آہی سفل ٹٹی بوٹی ہتھ سیاں شاخ شاخ نہال نہال سائیں
 مالی باغ ستر پریاں سمجھ سے جانجاں متاں جانجاں سائیں

در بیان عاشق شدن سستی بر تصویر سلطان پتوں خان و دیدن اوراد خواب دم بارو
 بیدار گشتن از خواب انگیز و گریہ و زاری و بے قراری او

اکھیں مست است مستانیاں سچ میں مستان نشان بلی
 اپن جیت اٹھا کیے مست کہیں کینا طاقتی دل بہیاں بلی
 صلوٰۃ و ہندیاں سارنثار ہوئی لٹی جان تصویر بجان بلی
 گردی کھار میں تے تاڑوگی سیاں تاڑو گردی ہویاں بلی
 طے ساس اس دس تھئے و ہداس سچ بید سے ہان بلی
 لکھ لکھ کہیہ تصویر دینال ہوئی جوین کینوں میں سل بلی
 سستی کہدی جان کچھان سیدو چھوٹو جان کھپا کھپا بلی
 جسدی صورتوں لکھیا ایہوت یکھ ہوں غلام غلام بلی
 میری چند رینوں کچھ ہوندے سیو چند ریناں جان بلی
 مڑ مڑوین تسلیاں سبھ سیاں مشکل نہدیچ نہدیچ بلی

سے سٹھ سہیلیاں چھیل سستی آئی لنگدی فوج ایوان بلی
 تاہ کچھ جان کچھان انجان سستی تاہ کچھ نشان گمان نادان بلی
 ڈٹھی طاقتی وچہ تصویر ہوں اوہو چند بالا آسمان بلی
 سستی یکھ تصویر تصویر ہوئی سدہ بدھ بھلا حیران بلی
 تلیاں جھسٹھاں بھٹھاں سستی چند جان بھیں جان قربان بلی
 آکھے ایس تصویر فقیر کیتی آدم جام بیٹی سلطان بلی
 جھولی موتیاندی رورو بھر سستی سیاں ہس کے گل گوان بلی
 جے میں جھوٹھ اکھاں شاہاں مار سچ سچ ایہو میراں بلی
 جیند نقش تصویر نظیر یوسف یوسف جیہ تے کیکہ کان بلی
 سیاں کہیا سستی اچ چل گھر میں کلن کچھساں پتا نشان بلی

موہنے سستی سیاں گھریں لیکار ہی از نہاں نہاں سبیلی
 سکھ چین آرام حرام ہوئے آئے دکھ گئے مین کھان سبیلی
 دوجے بھکستیاں لکھی باغ گیاں سن کچھ سیاں بلخان سبیلی
 غرض باہجہ سو اگر کچھ کوئی ہو نہ آمار از دان سبیلی
 اگر بان جوان جہاں سیاں غیرت غیرت نہیں کھان شہان سبیلی
 وقت موقع پائیکے روزمرہ باغ جاندی ربط ٹھران سبیلی
 رنگ رنگ نہ لیا دیو انگارے اوہوون اتے کران سبیلی
 روکھ لکھیاں لکیاں نیند لائی اندر خواب یانیوں خان سبیلی
 اوٹھ نال جلدی پلو پکڑ لیا نقشوں بازنگا کچھان سبیلی
 کیبا چھڑ پور کھ صبر سچا سا شوق ہی شوق ران سبیلی
 دھن لگیاندی سانوں شرم سپا کر دھن لائیکے پارنگھا سبیلی
 آکھے جاگ لگایا بھاگ تتی میر بھاگنوں بھاگ ملان سبیلی
 ماں سمجھیا خواب سراسر سستی ہشت خوف دیکھان ستان سبیلی
 سائے عشق سند نقش نقش دلبر انیوں نقش تعویذ لکھا سبیلی
 امراض عشق دہی جن معشوق جانی انیوں دیدگی دیکھان سبیلی
 آنسوؤں وان وان نالے کیتے عشق طوفان طوفان سبیلی
 روکھ بن تے چین نہیں دیند کردیوں دین دین بان سبیلی
 جوگن پاس بھلائیکے نبی جوگن سوگن دیاگ سوگن رنگاں سبیلی
 سال سال بچھو سال سال دسی گھڑی گھڑی ہجران جاناں سبیلی

سستی سندن ساروسار وانگون تھی زرد سیلی زعفران سبیلی
 پتلی اکھیاں چھ تصویر اوہو جس نے باغ اندر لائے بان سبیلی
 کسدی ایہ تصویر کی نام سدا ذات کون مکان لان سبیلی
 امنوں کچھناں بہیت محال ہا سستھوں بھیہ نہ لگا کچھناں سبیلی
 اوڑک سیر بھانڑے نوں اوہو پھر تصویر دیکھان سبیلی
 بارو دید تصویر سی دہیر سستی چند روز اس طو رنگھان سبیلی
 دوجی خواب راوہو خوب غباں پھیران ملان حسان سبیلی
 جبکہ نقش تصویر دیکھ کیتی جانی جان لیا سستی جان سبیلی
 رو رو کھ سائیں جاتیں دس جاتیں تیری جاہ کون مکان سبیلی
 جڈ عشق تیرا سچا جان لیاں کرسان نام کان عیان سبیلی
 گیاں کھل لیا دیوانگ لکھیں ہو یا گم یوسف کنعان سبیلی
 پیوں سبق پڑ یا صبر لا عشق صبر داویرنسان سبیلی
 نقش نقش تعویذ لکھاں پاپے گوری جھیل سستی گلپان سبیلی
 کدی بنے جوگن کدی بنو روگن پاپے وید حکیم بلان سبیلی
 صبح شام کو کے شام شام سستی شام شام اوچار سدھان سبیلی
 چڑکے ناک محل تھہرے وندی ہتھوں ناک محل ملان سبیلی
 سستی سولی دیکھڑی پریم سولی سولی ہتھ قضا دوکان سبیلی
 استھیں بعد تالے سچوں مہن جاری نالے آہ فغان جلان سبیلی
 فضل شاہ شہزاد سستی کی کی دیکھڑے کری بیان سبیلی

در بیان آمدن گا ذراں برا آرزوئے نسبت نا طہ سستی و اتنا اظہار کر دن آتھا
 این حال بندر عیاد سستی پیش سستی

لکھ لکھ دہو بی پس فانی اتے پاس لیا والی تجھ ساہیں
 کوئی کہے بھائی بھائی کج لیند لائق کار جو ہو بھراہیں
 سا اہیں بھرا دربار تیر خیر بھائی اتوں جھولی ماساں
 اتے سمجھیا اک جھان پٹی دو جا بھلن میلے بے آسائیں
 اتے کہیا صلاح دینا کہساں اتے جویں ضاخر ساہیں
 آکھے اک جاگہ رکھ نام اتے میلے ناہ پٹھا اٹھا ساہیں
 صاحب ہوش نصیحت کوئی دہو بی ویکھ غریب گلاں
 لاہم ہا پیا تنوں ورگھڑیں ویکھن جیکر آسائیں ویرا ساہیں
 کل کل بیان عیان کرساں پیاری دھی نوں پاساں
 دوجے روز پچھن سن ازارن سستی تنجوں مان سداں
 جگجیجے تے جو دی دس دیا آکھے جے ماں فرماں ساہیں
 آکھے بانج دی رکھ لاج دہیا اگر اتنا نہ باغ سداں
 سنگ سنگ غیروں سنگدل نہوئل سنگ سنگ ڈاساں
 کھول بیٹھم قرآن ایمان کہیں اسی ساکے اقراساں
 توں بھی دس مرضی جو پونے دی دہو بی کون جیہڑا تہ بھاساں
 آساں آون دہو بی ورے دہو عمر سنگ دہو چاساں
 تینوں بیاہو ناں اس مراد میری تیری اس مراد چاساں

جواب صاف داؤک سستی مادر را از نسبت ناطہ خود در قوم گا ذراں

و خبر کردن از عاشقی تصویر

اینہاں دھو بیاں دہو دہو آپے ہتھ دہو بیٹھے ہیں آپے
 اسیر لی چھل کھم چھل آپے ہتھوں لہاں چھلے چھاپے
 باز بند کر دیاں سن سن سونری میں گھٹان چھٹیاں پائے
 تیریاں دہو بیاں کئی مارے ہو دو تو چاڑھ بیاں زون تاپے

کل دہو بیاہ کل گال ٹے آدم جام سُنکے میل باپ مائے
مینوں روزینا قدرون پچو کوئی اجدا نہیں جہا پائے
بت پوجناں ریت ہر عاشقاندی بن بن سمن جہا پائے
کارن مکھڑی دہڑے پیش پئے لے سوکھڑی وکھڑی کہا پائے
پنجر گہت دہڑی ہر جان جوگی گھڑیں کہنا باپ پائے
فضل شو باجہوں سوچھا تیری سانوں کل کھڑی چا پائے

بادشاہندیاں بیٹیاں لیدن ہو بی کل کل شاہاں لکھیا پائے
ویلے وقت راک دراک سمجھو بول بول نہ بول لاپ پائے
جیند نقش تصویر تصویر کیتی کسان بھال کے میل پائے
صوت دیکھ کہیں باغ باغ ہوں کسی باغ جا کے چا پائے
جیند موت صوت یوسفدی لکھا نوچ لکھ لوان سیا پائے
پہلی کہیت کیتی پھیر کہیت دانگوں لیاں عشق ساج ناپ پائے

در بیان نامبدشن والدین از سسی و جواب ادن کا ذراں را و رفتن آنہا از
غیرت نزد آدم جام و گفتن کہ سسی بہت اتنا لائق شاہ است در فریفت رشن

آدم جام داتا مہسن مانو دہو بن گلی کرن گلاں سنگ گلیاں
دیکھ پیار دلا ستر کمال کھی جو کچھ جی شنگے منگ منگ میاں
وسی کل حقیقت حال تے لوں لوں کنیا گیا انگلنگ میاں
اکھ سُن پانچو جیکر شاہ سسی ہو بی پکار مار ڈھنگ ڈھنگ گلیاں
پل پل ناگ کچے لکھ شیر پیوں اوڑک مار جاوَن ڈھنگ ڈھنگ گلیاں
جیکر لیتنگ گولوں پچو دھو بی نہا تی جن دہو تی گنگ گنگ میاں
کل کل نوں صاف جوابد تاتے بہت ہوکے تنگ تنگ میاں
سوخت کھا دہو بی آدم جام تائیں دس جان سا راتنگ تنگیاں
بھوان جان کمان بران سنگ پلکان تیر خندنگ خندنگ میاں
جان جان کجے جان گوان جل جل شمع شمع تنگ تنگ میاں
سایہ پری تائیں اُس پری پایا گئے بھول فرنگے تنگ میاں

سُنکے سخت کلام جواب سسی ہی ہاں پیاری دنگ گلیاں
کر کے زہر خند دہو بن مانو کہیا دہیاں کہا مانو انجنگ گلیاں
دہشت خوف بہیت نو بادشاہاں ڈر ہوں گنگ گنگ گلیاں
غصے نال میں تے ہنھ مار چوری ہو چوری ونگ ونگ میاں
اج دھی تیری جھولی حق پایا منہ چنگ لولین چنگ گلیاں
ٹنگ ٹنگ کھو کھو ہنھ کر کے کل کل مار ٹنگ ٹنگ گلیاں
اتاسن گلاں سناں مو یا مریا جانو خند نوں گنگ گنگ گلیاں
ایر لیک لیک شریک آجے لاوَن لیک پاوَن بھنگ بھنگ گلیاں
اکھن گھراتے دھی چنڈ انگوں دیکھ شاہ ملنگ ملنگ گلیاں
دار و کجلا گھت کے نیر ظالم توڑی لان تفنگ تفنگ میاں
صوت حور پری لائق تہو شاہا کر سیاہ پہلے تنگ گنگ گلیاں

بھرم شرم گواہیکے بھرم بیٹھا آدم جام بریاں سنگ سنگ میاں
دشمن جگسا افضل راجن تے رکھ لے لنگ لنگ میاں

در بیان طلب کردن سلطان آدم جام اتاگا فوراً سوال کردن بر لب طلب ناطہ سسی
و رخصت بکر و زہ از شاہ گرفتہ بنجانہ رسیدن اتاواظہار ماجرا پیش سسی دختر خود

نرت شاہ فرمان فرمان کینا اتاسن فرمان حضور ہویا	دلوں ڈول آکھج گچ گچی چڑکے سار سولی منصور ہویا
بھاوین بہیت صندوق کھل گیا فضل ازوالا چکنا چڑ ہویا	باسچہ ایس خطا طار بی ہونہیں گناہ قصور ہویا
عافل پیر وزیر تدبیر توڑی سخن نال تدبیر شعور... ہویا	آکھے شاہ دی من دے من اتے اکھا اکھناں شاہ منظور ہویا
شاہ چانکھ نگاہ کارن تیرے نور چشموں نور نور ہویا	دھن بھاگ تیر جو دھن بھاگ ملیا جان نال مینال معور ہویا
زور واراندا اکھناں لت گردن منن خواہ خواہ ضرور ہویا	یاری شاہ جوگی اک جل جانی ڈلی جان بجل کوہ طور ہویا
اتے بھیت صندوق بھید پایا ابیر حال جمال مشہور ہویا	ایہ تال خاص بیٹی آدم جام سندی جیکر سرتاسر دور ہویا
جھوٹا گھیاں دین ایمان جائے اتے سچ مثال نہ ہو ہویا	اتے ہس ہاسا کہیا رکھا آسا اتے وصول پاسا معور ہویا
اج دیو رخصت بیٹی کرال رضی اتنا آکھ کے پھیر صبر ہویا	بادشاہ تعظیم نگریم دیکے اتے دے رخصت مسرور ہویا
تسلیمات کر کے اتا گھریں یاد دہوش حواس طیو ہویا	سسی بچھیا بابا خیر تھو کس کیوں بیمار رنجور ہویا
اتے ماجرا کل بیان کینا سسی سندیاں نگہ کا فور ہویا	غصے نال چشماں لال لال ہویاں سینہ گرم مثال تنور ہویا
غیرت کھاٹیکے باپ یول کھیا جو جواد شہ نال مجبور ہویا	فضل نور ظہر غصہ کینا دور دور فتور نفور ہویا

در بیان خط نیاز نوشتن نجراست سلطان آدم جام پدر تحقیقی خود مطلع ساختن
براجرے حال پُر ملال خود

اول حمد ہزار قہار تائیں جس نے قہر دی ندی دیا تیاں میں	بعد نعت ختم المرسلین کہاں صدوارے گھول کھائیاں میں
تیندن خیر بابل خیر خیر نیندی ایسی خیر بد خیر منایاں میں	پھیر کیرنے بابا اسنے میرا پر گل کردی شہ تائیاں میں
اتے باپ کولوں میرا سگ متلیں جیکر سچ پچھیں تیری جاتیاں میں	جمدی لیس نکاڑی دتینی ندی گہت صندوق ڈر تائیاں میں
گھنگر نے گہر جو فیر لیاں پھیر کھ بلاتیاں آیاں میں	نیر چیز رنجہ صندوق پھریا اتے بایے نے بنے لایاں میں
ماپے جاگ کولوں تیریاں ہوئے ہتھوں تھک تائیاں تائیاں میں	دس کون گناہ تقصیر ہوئی پائیاں سیاں وں قصائیاں میں
مینوں مارنہو رٹا کون کوئی دیکھنے پال کھائیاں میں	لکھیا دلچ تعویذ واپائے سسی پائیاں اتے پڑ بایاں میں

باقی ہو نہ ہیا بیاہ میرا سوبی تار کاں نال بہائیاں میں
کل شرمی با بلا شہر تیرے دیوین ات کین سداں میں
ایسے گل کارن لکھے بابلا و گلاں ہوا چار جٹاں میں
ایویں بہیت صندوق کہیں پر گنت قچھیاں میں
خانے ہو بیاندی ہو عم و مہراں یاد رب منوں بھلائی میں

ہو کے شاہ بابل بیٹی و پڑویں لیکے پالیاں مگر گریباں میں
ایہ دوس کہیا بابا پاپینوں قسمت لکھیا جھوٹاں میں
تو بہ کریں اس غیر خیال کنوں دیکھ اکھدی پیو ہائیاں میں
تارنگ کٹنے ترک بیٹھ گوشہ ویلا تار کاں سنگ نگاہیاں میں
فضل عدل خدا دی ہتھ دونوں ایسے واسطے تہہ ستائیاں میں

دربیان شرمسار شدن آدم جام و غدر غفور نقصیر خواتن از دختر سستی و بخشیدن لاکھی
باغ و گنڈ دریا و چوکیداراں نشانندن آواز جہت پردہ شش حال تصویر

سستی خط لائے دستخط کینا نتھی نال تعویذ سوار سائیں
قاصد سستی خط ہتھ دتا گھن گیا سدا ہار دیا سائیں
خط و اپنے تھیں سینہ خط ہوا آدم جام تار زار سائیں
اک سک اٹلا دی یاد دوجی تیار و پڑویں شرمسار سائیں
نخن جوش کینا آنسو خون و ناہیر بھیرا لادایا سائیں
سستی نال غنا چاہ لکھیا مینوں بابلا منور سائیں
ملن بابلا نہیں قبول مینوں ایہ عرض میری بابا سائیں
تینوں باج سلامت بابلا و سانوں فقر قاتہ درکار سائیں
بادشاہ گفتار تھیں بند ہو باگلا ہار ہونوں گیا ہار سائیں
سکے حال ڈیکھاں جیکاں نکل گیا تچھو دھونڈو گھر سائیں
سستی لاکھی کیر مال نی ماں جیودی سک اوتار سائیں
قصہ مختصر مانو بھئی کھ رہی سستی نگہی شاہی وار سائیں
سستی کہے جے باچے یہ دیکو لاکھی باغ ہاں خیر سائیں
غرض باب سن کے لاکھی باغ لیا تیت دو چند تیا سائیں

بند کر نامہ لکھے ہر نامہ القاب آداب و چار سائیں
لیکے خط عجیب نقیب شاہی خدمت شاہ دی و گنڈ سائیں
بہ خط تعویذ کچھان لیا کرے شک ہزار ہزار سائیں
موسوں کہے تو بہ رب لاج رکھے پاپی بخش لئے گنہ گار سائیں
آدم جام لکھیا بیٹی باپ کچھال بیٹی باپ اکریو دیدار سائیں
لکھیا لیکھ نصیب بیٹا جھولی پر دو چہرہ رکھ گفتار سائیں
پہلے دس نکال اودین جیٹے جیکر بھیر سدن آو جھاساں
رکھ ملن معاف بیٹھ جالاں عمر ہو بیاندے و چکاں سائیں
واردات سستی الفوت تے تاکر دس ناوا سدی دس ہار سائیں
چوری جگ کوئی سستی جاوٹھی جان جان سٹے وار سائیں
رور و اکھدی سستی لیکھ تیرا بیویں لکھیا آپ قہار سائیں
اٹک ٹال کہیا کچھ منگ ہیا لاکھے باپ کرے اود ہار سائیں
مشاہی گھاٹ جو گنڈر ٹو اگر اندا وہ بھی کرے میرا اختیار سائیں
باغ باغ ہو کے ذباغ سستی اٹکھا پتہ تین سار سائیں

پھر گھاٹ بہان کمال کیتے اوپر مغیشی تے تھا نیلا ساٹیں
کیتا حکم میری اطلاع باجھوں لنگھے کوئی نہ پار اور ساٹیں
اوسو صحن ایوان تصویر والے کہانے بیٹھ کھولن ہاٹیں
پتہ نام تصویر کیکھان کچھن کوئی ناہ ملیا واقف کا ساٹیں
سال سال سستی پور سال سو یا سال سال اور و شمسائیں
فضل شاہ ہجرون مود و ستانوں تھی اردی اید یواریاٹیں

برہن ہنس سسی لکھی باغ کیتا جتھے خاص تصویر سسی یا ساٹیں
سستی چا محصول معاف کیتا تری وار دیار دیا ساٹیں
لاکھی باغ اندر سداورت ورنے رنگ رنگ کے خوان تیار ساٹیں
مت گذر گئی گذروں گذر چھاندر کد باغ شگب لاچاٹیں
رین دین تے روزیوں سوگ سستی صبر چین نہ پک ساٹیں
انتظار نے لبائے سانس آندا اور مرنے بیٹھے دیون ہاٹیں

در بیان خواب دیدن سستی سوم بار زلیخا وار و حصول دیدار گفتار کردن یا بار و
بیان ساختن و نام و نشان مکان ہنجو یوسف کنعان

لمیں وال لپی متار بانگی گول گول خسار کیوں سیلی
ہتھ بھٹھڑی تیری گولڑی میں لب لبول سیلی لول سیلی
پہلے خواب دس بھاگ ساٹیں جن بن پھول میر جھول سیلی
جھولی ڈکھڑی کسے میڈیدی پائیں خیر سائیں کچھول سیلی
کارن کھڑی کھڑی پیش پشے و لٹو کھڑے کھڑے رول سیلی
نام ربک من سوال میرا میتھون کچھ ناہیں اچھول سیلی
شوق ذوق آزا پر کہا تیرا سینہ صا سونا لیا تول سیلی
علیخان سلطان سے باپ میرا جان انبھول انبھول سیلی
فضل شاہ سستی لٹ شام گیا باہر شام دشا م نرول سیلی

پلک پلک لگے تنہی خواب سستی پاس ہوا یا پاس ہوا سیلی
سستی یا بچھاں کے قدم پکڑے اگلے ڈھول میر پھول سیلی
سفند چھڑا متر تک تک یا اکیچھ جی پیار چول سیلی
دوجی خواب سناں صبر دس گیوں پن چھانکھو اچھول سیلی
جان جان ڈاری جان جان پیاری لکھ لکھاری اسی گھول سیلی
دس پتہ نشان مکان مینوں کران کھال وصال کلول سیلی
پلوں میں کہیا بس بس سائیں دس میں ناہیں قصہ کھول سیلی
شہر کچھ چکران مکان میرا نام خان پنوں لٹیں ٹولی سیلی
جان جان تیرا تیرا میں تیرا حبت کیت گیا تیرا ڈول سیلی

بیدار شدن سستی از خواب و انداز شک باریدن در عشق پنوں خان
پلک چھلک گئے پلک چھلک گئے پلک چھلک و جھلک پنوں
شوہ شوہ کے شوہ لیا پھیر شوہ شوہ گیا نگھور پنوں
بھانوس توڑتے نور نور چڑا توڑی تیرے تیرے پنوں

خواب خواب سستی جاگ اٹھی کھو اہ گیا میرا پنوں
گذر بر گئے نین بریں ہو عشق عدائی گھنگھور پنوں
جیکر چپ کران سینے بھاگ گئے اچی بولیاں بی ہو شو پنوں

تدھ باہجہ آرام حرام مینوں سُجھاؤ سد اشہر بھنبیو پنوں
میری جان کچھو جان جان پہلے جند جان باہجہو جنگلی گورنوں
انگ انگ تپنگ سنگ جالاں لیکر پیٹھ جالاں سنگ پنوں
کوک کوک کوک کھنڈار پنوں غنڈار پنوں غنڈار پنوں

میری جان ایما کد ختم سائیں کوئی نال تیر تائیں ور پنوں
کہیا دوس دیان تینوں تیار یاو جیکر آپ بیٹھی بھنبیو پنوں
اوسے بات دے باہجہ نہ بات سستی کیا بات نہ بات کھنڈار پنوں
سک فضل دے فہر زول کیتو ہو یوں جاتے کٹھن کھنڈار پنوں

در بیان پیغام دادن سستی بباد صبح و گفتن او یلا در فراق او

سستی د او یلا کہندی اتائیں گھلیں سجناندی ٹھنڈی دوائے
مینڈا گہن نہیہو او سجنیال پنوں خان لون کچھ کچھا دوائے
شاید خان پنوں مٹھی نیند ہو کچی نیند نہ دین جگا دوائے
حرف ف پڑے الفول ی تاکر میرا جراجا سنا دوائے
جویں وادرا دجہاز ہو و توں جا مراد پہنچا دوائے
اکھیں ویکھ تصویر تصویر ہوئی مٹھی کھانے میں جکا دوائے
ٹھنڈی و اصباہی نام تیرا کلیاں میٹیاں کھول ساڈا
دارو وادرا سی کوٹھری عشق ظالم گیا چنگ جاتری لاوا
یوسف محبوب یعقوب میا ملیا خواب لیخا نوں جا دوائے
خواب خواب ہو شلخ بید توڑی توڑی پلک پلک لگا دوائے
کوئی کچھ جلی کوئی کھل کوئی جو کتا گنگن گگا دوائے
جادو سحر نانو نوں بھو سیاجن دیو پریاں پڑیاں پاوا
سیاں بنت کھنت کھنت پاوا انت بسنت کراوا

ٹھنڈی ٹھری ٹھنڈی جیوں خیر تینڈی دنجین کچھ کچھا دوائے
تسلیمات کر کے پہلے پیر کیڈیں کچھوں کہیں لائے دوائے
مرضی نال جیکر میرا بھاگ جا کے کریں عرض بر سو قہ پاوا
گلیں لا ولا یا سانوں پیارے سجناتوں گلیں لا دوائے
پٹی دیں دیدار نوں ترسناں کھو ویکھنے ٹینوں جاوا
کٹیں یا نسیم ہم میری وانگ قاصدان بھیس ٹاوا
دوتی وٹھراتے دشمن جان پاپے جہڑے جمیال زور پاوا
بناں ویکھیاں بھالیاں گھاپ لگا ہوئی باہجہ ملاپ دوائے
میر طرفہ العین نہ نین سوکھ کر دین دین دین دوائے
سولی سارتے بے اکھیں نینداوی ساڈا خوابے خواب آوا
ویکھ نقش تعویذ بھی کھول پیتے مٹھی خندشی گھل گھاوا
دارو دار شفا وادرا خانہ گولی درود وادرا دوائے
نزع ویدھے فضل کما میتھے کھمار دا آن دکھا دوائے

آمدن ساربان از سمت شہر کچھکران بر راج گھاٹ شہر بھنبیو و گرفتار کردن آنہارا

سستی بنت دم جام والے بھنبیو

پتن گھاٹ تے آن کروان تھن ویکھ بہت تان سائیں

سستی وندریک لال پو باہجہ لال اندر جیہا سائیں

خبردار سستی اگے خبر دے کوئی آن لٹھے کاروان سائیں
 سستی جان گئی جان جان ہی بھاویں آس پرچان سائیں
 کھانے کھانے بعد بلا سستی کچھ کچھ پتے نشان سائیں
 آن فان تصویر بچان ہونا کیتا بیٹھ بیان عیان سائیں
 تسدی ایہ تصویر نذیر یوسف یوسف جہر بھی مل کان سائیں
 کل ملک چدی بادشاہی الی وارثی کیج مکران سائیں
 سستی سوچ کیتی باہوں قید ہونا تائیں مشکل تھیں سائیں
 دتا حکم ہوا کہ قید بندی بند یوان کل کروان سائیں
 کتے کبرنگاری جا نہیں منظور خودی گمان سائیں
 جہڑا بول زبان تھیں بول بیٹھ دس کوین بان بھوان سائیں
 بتن اتے بیابوت نلھی مالک ہفت ہزار شتران سائیں
 اکہن سانک دیسیاں ان کہیا ملک دس بیگاڑے تان سائیں
 زندہ وچہ نڈان رہن مندا استھیں بہت چنگام جان سائیں
 پیہر کہیں سستی کوین دم لسی عاشق دم دی خیرستان سائیں
 علیخان پنوں چکر نہ ٹور پیر آپ لیسان گلیر ان سائیں
 سانوں یہ خصمت کھ قید بند اوٹھال ستر شتران سائیں
 جوہں کوین پنوں خان بان لیسان اتے تدا و سال ان سائیں
 سستی دیں تھیں متین ہو یا کیتا قول زبان پروان سائیں
 کلک سستی کلک کلک لکھی لکھی دگرے قہر طوفان سائیں

کسے دور دیکھ دس دس ہانکے دس کچھ کران مکان سائیں
 باغ باغ سوکے ہوت باغ سستہ میزبان مہمان بنان سائیں
 پھر نقش تصویر ویکھال کہیا دسٹوم مکان جان سائیں
 علیخان سلطان خاص شیا جیندا نام نامی پنوں ان سائیں
 ابہر نقش ادہ چندہ چند بلکن چند چند قربان قربان سائیں
 شیخی نال شیخی لاف مارن پنوں خان سادا اخوان سائیں
 پھر ہر کہیا سنوں یہ بھائیو آیاں باہو پنوں کھا جان سائیں
 اک بول لڑا بول بیٹھ سارک ہوت سہو بند یوان سائیں
 عزیز لڑتا دفرشتیاندا بول بول ہو گیا شیطان سائیں
 اکھن نہیں سادی جا کوئی پایا سازبان زندان سائیں
 دونوں فالت مخرج سدا آجے گوشہ بیٹھ صلاح بچان سائیں
 ہتھیں اپنی نہر جو کھایا پھر فائدہ کی کچھوتان سائیں
 اکے دم دیئے اکے دم دیئے اکے قویئے جند جان سائیں
 اوڑکے صلاح تجویز ٹھہری علیخان تے بات ہنچان سائیں
 دونوں خان سردار وبارستی عرض ہو لاچارستان سائیں
 گل جان ہوتاں گل جان ہوتاں گل جان لے گل لان سائیں
 ہوتاں قول قرار زبان کیتا قسم کھان قرآن ایمان سائیں
 آن فان کروانوں آن سستی کدھر قطعہ کاغذ قلمدان سائیں
 ذوق شوق انو قد کھو پڑ لکھے لکھے لیکھ بیان سائیں

حرف خط دی ایس نمط لکھے پھر بیاں خط سب خط پان سائیں

فصل مزعشوق دی پان سوئی جان جان جو جان گوان سائیں

خاصہ کسی دیگر آئے کریں تنگبیری لاہیں بند سائیں
یاد شاہ رعیتی لوگ بالوں بچھوں پیامبر ناسا نوں بند سائیں
نال فضل شاہ جلدی ٹور نیوں حسی نو مہیہ کھلے جہنڈ سائیں

سنکے گل بہناں علیخان سندھویار و سپہدار تخت میاں
ملک دیس غنیمت کیر پایاں میں بادشاہان تخت سخت میاں
ٹوران دیس ہر گناہ کو کس پنوں الی اور تاج تخت میاں
جانی جان جیت جان جان جائی جان جائی تخت سخت میاں
پنوں پانچ آتش لاواں تخت شہسی پاوان خاک اس کے لاواں تخت

آکھے سنو سو تو نہیں تخت جگر اکیہڑا کر دی جگر تخت تخت میاں
 جیکر کراں جگر اکر ڈیاں پھیر کوئی میلو تخت میاں
 ایسی بات اے پھیر نام لینا چاہو لیو جتنا مال تخت میاں
 جیتے بیٹے سارے جگ چین پائے کئے کون کرخت تخت میاں
 فضل موت سن سخن سنسان ہو گیتی پیر ز سخن کرخت میاں

نا امید ہو کے ہوتا شاہ کوان آن پنوں سند ویر بلی
 خط سنی تصویر نکال دتا ایہ خط سی خط شمشیر بلی
 خط وصال تصویر اسیر کی تا دل ان لف زنجیر تقدیر بلی
 ہوش بارے ہوش ہو ہوش پائی نیچھے حال کثیر کشیر بلی
 چہرہ جو دیویر رات دچند و انگوں پینڈا تھلی ازم حریر بلی
 شاہ پریدی بہن ماغ حوراں ہتھوں حور پری شکر گیزی بلی
 چل و بیکھ اکھیں سینے ٹھنڈ ہو و سسی صو توں بد منیر بلی
 تیری دس گرن پی تھی سہ رانجھن بار بار بچل جوین ہیر بلی
 گل جاتی پر گل جائے موئے گل و چشم غدیر بلی
 والی سولی دی اوڑھنے لے اوڑھ لے کی کھٹکے گئے نکل چیر بلی

منٹھے سخن کبر کے شکر شیریں گویا کھنڈر لی وچہ کہیر بیل
 پڑ سیا خط پنوں سینے خط ہو یا کیتا چا تصویر تصویر بیل
 کٹھے کٹھیا ڈال لال کر کے ایہ عشق اکسیر تا شیر بیل
 سسی حال بجا کد حال سہ ہوتاں نال مقال تفتیر بیل
 شیریں طر ت شیریں بات انگ شیریں شیریں نہ نیا شیر
 بھولانگ لال لاپو سسی بیکان تیر خدنگ و تیر بیل
 تیرا نام لیکے پٹی پیوندی صرف اتنی اُسوں دہیر بیل
 سرورین چٹکا سرورین مند پوری چل نہائیکے نیر بیل
 بھو بھو عاشق جین لین نامیں چھڑ جان چھانڈ بیل
 لکھتے تو تو تو تو تو گئے پہنچتے تو تو تو تو زنجیر بیل

<p>علیخان کو کے ہاتھ پائے بیٹا مینوں گیوں بنا فقیر سیلی جیہڑا خان پنوں میرا موڑیا وکرساں قدر تھیں قدر سیلی اوٹھ گھوٹیاں تے اسوار ہوئی گئی خان امیر وزیر سیلی جنگل بار سیلا کا ہی بھال گا ہی اسی ویکھد لفظیر سیلی کالے دیں امیر وزیر ہوئے تے دھن نالے پنوں نیر سیلی آدم جام پنوں خان موڑ دیسی جان صبر یعقوب بصیر سیلی فضل شاہ وزیر دلگیر ہوئے ہو پیر صغیر کبیر سیلی</p>	<p>اکل جان تلوار دی وبار وچل کون عاشقان کی سیر سیلی شاہی دیاں لٹا گلی کفنی مسال امینوں کفنیر سیلی لکھہر دیساں سرو پاجھا کر ساں چلے عطا جاگیر سیلی چاکر کرن سدا اوٹھ پھرن ہوتاں چاکر راہ اٹھ پٹے و ہیر سیلی شاہی حد تاکر و ہونڈ بھالائے پاس شاہ دلگیر ظہیر سیلی نال شاہ وزیر شیر ہوئی کوئی بھیج بھٹیور سفیر سیلی قاضی کرے قضا قضا ناہیں لکھیا قلم قضا تقدیر سیلی</p>
--	---

در بیان گریہ وزاری و بے قراری سلطان علیخان در دوری و مجوری فرزند ارجمند
 شاہزادہ پنوں خان

<p>شہادت ہوتاں شہادت ہوتاں آکھے پٹے دوغی بیاد پنوں دتوں نے وقت بدھیر دی کوئی توڑ نہ چڑھی مراد پنوں سنگ سنگ دی سنگ تھیں مثال شیشہ ہوو ٹھوکر دی بیاد پنوں سینگے چور کر چور کر چور گیو میرے لافے نیک نہاد پنوں مینوں مارا و جاڑا و جاڑا گیوں وسد اجڑے کریں آباد پنوں روطاں ماروٹاں ہونڈا بار کاہیں میرے سرو آزاد شمشاد پنوں نور اکہیا نہاد میرا تخت جگا گیوں ماریک تخت جلا پنوں پیری وقت ڈنگور ٹری عمر سندی پئی کچھ کیوں بھڑ شاد پنوں درد پٹے پٹے پٹے پٹے لے ولین رسا نیپر کما و پنوں اسدا اکٹیا یوسف گم ہو یا چالی برس ویا کرے یاد پنوں</p>	<p>باپ ماہیں آہیں کرے امیں فریاد فریاد فریاد پنوں تہہ ہا جیہ و سوتختہ تخت پنوں تاج راج شاہی بر باد پنوں تخت تاج تے راج لٹا دیساں دہم بنال فقیر آزاد پنوں نفع نہیں غلام دی دوستی تھیں بھادیں لکھہر و جانہ زاد پنوں تاپ لکھا پچھاپ چاپ تے سوہیوں کہیں کہیں ہونڈ فولاد پنوں محرم حال ہو میرا حال جانی براس تے دکھ اولاد پنوں کتے داد فریاد دی جاناہیں کر کے کیوں بیدا و بیدا پنوں وغے بار او باز نہ بانائیں میرے میر شکار صیاد پنوں میرا کتے مسک سکندیا نہا کیکر یاد دی کرن میعاد پنوں باران خاص فرزند یعقوب سندی آجے تنہاں لالہ اولاد پنوں</p>
--	---

لکھیا و بیاد میرا و کرسن ہوت آوندے اہل فاد پنوں

فضلوں موڑ ہمارا کوار میچھے شاد شاد ہو دیاں ارشاد پنوں

دربیان آہ و فغان مادر مہربان در درد فراق فرزند دلنہد شہزادہ پنوں خان

ماں مارا ہیں زار زار روندی وار وار گھٹی وار وار پنوں
 دلوں چاہے لٹھ لٹھ پانی بیاہ نہ پیتھ وار پنوں
 موٹی ماں نوں گور وچہ پا جائیں گے پھیر تیر اختیار پنوں
 وار وار گھٹی وار وار تیری بار بار ڈھونڈاں بار بار پنوں
 میرا کول قلوب گرما گیا سچا قول زبان اقرار پنوں
 جان ہار تھل دی جانہار گلدی جانہا گلدی جاتہا پنوں
 کتنے تھلین جان سدہار جائی متاں چھڈ کے جان سدہا پنوں
 جینے لگت کھ پانسون پاس دیکھے گیوں جیونہ گور گھاپنوں
 ہو کتنے فریاد دی جانا ہیں کوکاں بدی جاسر کار پنوں
 پیر لال موتی پیر لال موتی سنے باوشاہی سٹاں وار پنوں
 کوکاں کوکے پکار پکار تینوں پٹی جگد پکار پکار پنوں

کوئی ربدی ہوئی تفصیر تھیں مکھ مکھ ہو گئے گھاپنوں
 ماٹی باپ سدا نام ڈوب تہیں تھیں بیاتوں تار تار پنوں
 میں تال سمجھ بیٹھی گل گل تیری تھیں ڈوب گیس چکا پنوں
 دکھیں پائیوں پوسیوں پیار سیتی کیکر کھل و سبی تیرا پیار پنوں
 پیاری ماں نوں سک دیر میا پنوں منوں سناہ مار پنوں
 سینہ سسل کے سسل دسل ہوئی وانگ تیر وچیر وار پنوں
 شالا امر سستی تلقی تلقی تھیں تھیں تھیں تھیں وار پنوں
 گھولی وار سی ملیں کواری کواری کرہیں کاری بر خوار پنوں
 دسٹر بھول سی مجھ سار گیوں ہو یاں پیار تیری دوسا پنوں
 شالا تہا نہ دھروں بی مار ہو کیتی جنہاں پیا پیا پنوں
 گھر بار کر بار سد ہار ناہیں نال فضل دی موٹہ مہار پنوں

رسیدن پنوں خان در باغ سستی و ویران کردن شتران باغ را - زرد و کوب کردن سستی بہ بلوچان و ملاقات یافتن شہزادہ پنوں خان

جھاگ منزل لال شہر بھنبو پہنچتے ہوتے کھن کھن کھن بلا سائیں
 شتر بے مہار ہوشتر ناں شتر بے جہار چراسائیں
 دیکھ چھا چھنبے ہوتاں چھا چھنبے تور سوتور سید لاسائیں
 ایسے ہوت ناٹا ناٹو تورے رہے کھواں لاسائیں
 خودی کبر نکاتے بغض کینہ پنچے وچہ پنچے کبر لاسائیں
 کوئی پٹے پٹے کوئی پوٹ گلیں کوئی پوٹ گلیں چھاپتے
 سستی سر کہا ایچھا کئے چوچان دی خیر لاسائیں

اوٹھ پان اڑی پان باغ سستی پنوں خان نوں پٹنگ سائیں
 توڑ ڈالیاں ڈالیاں نہیں اتے ولین ولین لیں لیں لیں لیں
 ہوٹھ پان چڑھو اوٹھ پان چڑھو پان چڑھو لاسائیں
 کوچے شہر عراق عراق کوچو کرن خاک کروان لاسائیں
 مالی رکھ مالی دھری بھڈ لسی ہوتاں پاٹکے ٹکڑا سائیں
 مالن جاو بار پکار کیتی دغا صفت شناسنا سائیں
 ہتھ جوڑا مال تسلیم کر کے دتا ماہر اچا سمجھا سائیں

غصے نال سسی کہیں لال کے اکھ کوں بلوچ بچا سائیں
 ویکھ لو سیو غوفی نین میر دیسین خون دی ندی ویا سائیں
 جویں منہ تے نکلتے قند ہار پڑے ہر منہ چاہا کہ منہ والا سائیں
 زال تہم اتے سہر پئے نہ پہلوان بنکے پیان ویا سائیں
 دم روک ٹوچہ کوک جوئے لکھے لشی ہتھ کوک چکا سائیں
 پکڑ لین کروان کروان تو بڑور ویاں سحران کہا سائیں
 سسی چاویان دآن ڈٹھا ستا جھجج تے ماہ لقاسائیں
 نال عیش چہر عرق عرق ہو یا گو یا عرق گلاب کہندائیں
 ایسا کوں لیر ہو آن ستوں پنوں خانہ کوئی بھر اسائیں
 باہر پردیوں دست ملوکت سسی ویکھیا یاد بیضا سائیں
 ہوئی پکڑ کلیجہ ویکھ سسی رہی جانہ چوں چراسائیں
 بھل گئی غلام تقصیر ہوئی آکھے صاحب بخش خطا سائیں
 نیچوڑے گس نین کھول خرابوں پنوں نظر کیتی سسی سائیں
 سسی بنی بنی بنی پیاسے پیوں بنا بنا یز اسائیں

ایسی پان چھری پان پان وٹھان چھڑ کر پان پان نہر تائیں
 سنگ سنگیا اندھ پھروا پیٹے آکھے سنگناں نہیں ویا سائیں
 چمک مار بجلی آسمان لوچوں جویں پوری زمین کڑ کا سائیں
 چھٹیاں ہو یاں تے چھٹیاں پان پوتال تے فرش تے فرش چائیں
 ساربان چلے ساربان چلے نال تے بھلج کہاں سائیں
 رسم عشق پھول طومار کہاں عاشق لین معشوق مناسائیں
 مٹھی نیند دو پیڑ اتان ستا باہر حسد کپڑے شعا سائیں
 میری جھجج نچھوٹ سوت پائیں میرا غوف خطا اٹھا سائیں
 چھپن لال تائیں وچ گوڈ پد کرے لکھ لکا چھپا سائیں
 سسی ویکھ کہا دھن بھاگ میری بھانویں بھاگ ملان چلا سائیں
 آئی تائے نون متھول پٹی کچھی عشق کمار چلا سائیں
 سسی چاکر کے پردہ چاکھے جاگ بھاگ میر گل سائیں
 نین ویکھ طرفین طرفین باجوں ارور ہواں خنلا سائیں
 فضل نال کہیں جوں چارہوں چارچو کنوں دین بھلا سائیں

مقولہ شاعر تمثیل چشمان برہنہ

اکھیں مٹ تائیاں کھانیاں سن پکاں کائیاں بھول کمان اکھیں
 لکھ لکھ چوں سدا لیں اکھیں اکھیں کھیا نال لڑان اکھیں
 اکھیں گلیاں لڑان بھان اکھیں اکھیں گلیاں گلیاں جان اکھیں
 اکھیں کائیاں گھٹاں غبار شامی چمک بجلی نیڑیاں اکھیں
 اکھیں کھ کھ کلجہ کھٹا اکھیں اکھیں کھ کھ کھ کھ اکھیں
 اکھیں گھڑیاں نگ نگ گلیاں سن گھڑ پکار گھڑنگاں اکھیں
 اکھیں نیک نیک نیک نیک نیک نیک نیک نیک نیک نیک اکھیں
 اکھیں کھیاں کھیاں کھیاں کھیاں کھیاں کھیاں کھیاں کھیاں
 اکھیں گھڑے مرگنوں مرگنوں دیکھ دیکھ دیکھ دیکھ دیکھ دیکھ
 اکھیں ارتزار سرشار ہو کے انتظار بیمار کران اکھیں
 اکھیں میر شکار صبا اکھیں اکھیں اکھیں اکھیں اکھیں اکھیں
 اکھیں اکھیں اکھیں اکھیں اکھیں اکھیں اکھیں اکھیں اکھیں

اکھیں نور تے شرم حضور اکھیں شہ فیض حیا و کان اکھیں
ستے منز ال اکھیاں تیرے ستے منز لا عشق قرآن اکھیں
بھاوین چانچ جان نجان باراجان جانکے جان لیجان اکھیں
دیدار اکھیں آون باز ناہیں ہتھوں باز نہ اطمینان اکھیں
ہادی اہنمائے پیر شد حق دارہ و کہان اکھیں
اکھیں میں سان بھان اکھیں کر کے خون ان اکھیں
اکھیں پیر وادہ پرواہ ایہ فضل شاہ فقیر بنان اکھیں

اکھیں تیر کٹاریاں ماریاں سن ورزش تیر کمان کمان اکھیں
دیکھ لیں اکھیں جنہاں میں اکھیں اکھیں جان چکاں اکھیں
کھیل بن اکھیں کھیل بن ہار پاتھی بہت بہت کرن سلطان اکھیں
اکھیں وانگہند وق یار و کچا سر کس و گاریک لان اکھیں
اکھیں لا بھنبوت مستان ہاریاں لے بھنوسان جگان اکھیں
چشمہ فیض چشمہ آفتاب چشمہ عوض کوثر مدان اکھیں
جہر کاکھ چکر کان چکر یان لان اکھیں چکر یان اکھیں چکر یان اکھیں

در بیان بیان کردن واردات حال خود سستی پیش پنوں خان ۶

سکے حال بجال نکال نہا پر نپال کرپال کرپال پیار
تیر نقش نگار دپار کچھ لاکھیاں باغ لیا بال بال پیار
جے میں جاگ اٹھی توں بھی بھاگ اٹھی توں کھیت حال پیار
مٹھی بھراوٹھی مٹھی بھڑ مٹھی پٹ جی پیٹ وال پیار
بھٹا بھٹا سہ بات بات کچھ بات بات پھڑاں وال پیار
منہ مت نامت ویت سیتھوں امن گہٹ پیٹھو ستھال پیار
گند برس گئے نین برس برس سال گھڑیاں سال سال پیار
پتین گھٹا بند لائی گہاٹ بند کی کیتی گہاٹ بند وال پیار
طوفان کچکران کروان آئے کچھ حال تصویر کھال پیار
دس سن شے بنی جاناہیں خانہ سمجھ پنوں خانہ جان پیار
تینوں کھلیاں ہوتاں کھلیاں متان تہ لیجا اوسال پیار
یاری لان توڑ چرمان عاشق ذوق ایتناں کریناں پیار
وانگ شیر سریرا سیر پنوں دم دم رجیوں وال پیار

سستی کھیا دکھ نہیں قصہ قصہ کس نہ بین جنجال پیار
ویکھ نقش تصویر تصویر سوزی دنی عشق پہلے کال کال پیار
یوسف وانگ پہلے دوجی خواب تیج تو نال پیار جان پیار
اچھے ڈرائ تال میت پیت توڑی سو خوابیال صال پیار
کدی آپ لال وصال الا پرت پال دکان پیاں پیار
پنچ خوش قبیلہ اساک سیاں میر و ہول سیاں ہول وال پیار
دم دم گھڑیاں دم دم گھڑیاں گھڑی گھڑی ڈھرا گھڑیاں پیار
خالق خلق باسجوں چہ خلق خالق تیری خلق دیہی مغال پیار
ل گھڑی گھڑی گھڑی سمجھ بند کیتی ب توکلی بھال پیار
تیری کھد کا بھکھ چروکئی سی مٹی ویکھ کچھ اج نہال پیار
ساتھی ساتھ لدن ساتھ ساتھ وچیاں ساتھ ساتھ ریاں ساتھ ساتھ
کارن دید دیدک دیدک دیدک جس جیکڑن تے جڑن محال پیار
تیری دس دیدار توں سکسن نین اج کیتوں گلے کال پیار

چاہوں لچ رکھیں چٹاؤں نامیں صرف اتنا کہ سوال پیر
پیارے زلال وصال والا پاؤں فضلہ مال سمہال پیارے

گلی گال نامیں جال نامیں جال نامیں جال پیر
چند سال تیرے دم و کھال ہر جو مجھے سینے سے بھال پیر

در بیان ہاجرے حال پر ملا گفتن پنون خان پیش سستی

کمالن پارو ناسن پارو نہا کھار کھار کھار کھار کھار کھار
گریبان تے چاکنوں چاکنوں چاکنوں چاکنوں چاکنوں چاکنوں
تیرے واسطے دیس دیس لیا چھٹ مکے مکے مکے مکے مکے مکے
بیلے مگھ بھگیلے تے شیر سیلے بڑن کروان ہاک بلی
رکھ پیار پیار باروہ ضامن جیندی شان میان سستی
نذر نظر منظور کر نظر سستی نظر نظر کیتی نظر پاک سستی
چوراں سادہ لٹے سادہ چور ہوئی الٹی واہ قسمت غضبناک سستی
فضل شاہ بیہ دیکھاہ کارن بیہ چاہ نامیں آگ لگ سستی

پنوں کہیا نواں پیار پیار باروہ ریشنا قداسک سستی
تیر نام سنکے بیٹھا بیٹھا بیٹھا بیٹھا بیٹھا بیٹھا بیٹھا
جوگی بھیس دیس دیس آیا مید دیس دیس یا بلو خاک سستی
داٹی سوہیہ اوٹھ تے اٹھ بیٹھا یا رال ان پھر یا فز سستی
خوفوں خطر لوں تے موتوں آیا یا تو تھلا تھلا تھلا تھلا تھلا تھلا
میر چند تار سفتے چند تار و چھوٹی ٹٹ پھر افلاک سستی
ہوشناک لاشناک چاکنوں کیتی خاک خاک لاشناک سستی
کیتے رب سبب نیال میلے میر و ہم نہ فہم اور اک سستی

رخصت کردن سستی سار باناج ابطرف کیچکران وقید کردن زن بچہ آنہا پد پنوں
و باز در شہر بھنبو برائے بردن پنوں خان ۶

سستی بھرم ہیامتاں خان پنوں لین لچ بلوچ بھرم بھرم
بند یوان وچہ بند جو بند آہودی بند خلاص کراساں
ہو مال سوداگری لکھ تحفے دتے ساتھ ہوتاں لڈاساں
ہوتاں جان لیامتاں جان جائے پنوں سنگ لیجا خطا سستی
توڑے کہن زنجیر تقدیر توڑی بند یوان خدا چھڑاساں
لکھیا لکھ نصیبت پاس لچ نہ قسمت ہو کی دیکھ کہاساں
غصے ہو سلطان فرمان کینا پنوں خان میر و سوچاساں
گھتو فہر خدائی خدائی اندر گئی بھل خدائی خداں سستی

سستی سمجھیا بھلا نہ ہن پنوں شایلاؤں لڈاساں
بادشاہ معشوق خلق اندر ہوں پڑاہ سدا سستی
مال مال سستی مال مال تہا ہویا دونیوں دون سوا سستی
عزت نال نعام اکرام سستی ہوتاں کر رخصت کیجی سستی
کیچ جان تھیں جان سلطان مارا میر بارا ولاداساں
حب وطن کروان ایمان سمجھو پہنچے کیچکران سدا سستی
پھر بان سلطان سنان خیرال آن کروان سدا سستی
کتھ چھڑاے کیکر اوس مٹی کیکر اسان تھیں ہر جا سستی

کل کروان سنن نچے دیان کھان کوہو پڑواسائیں
 پہلے حال بیان بچپان بچپن جیند لئی آئے قیہ یاسائیں
 جندوں تندرہ نے صاف جلتے تارلی جانوں ہونڈ جاسائیں
 بھیج شاہ کیل نوں وس کہیا وین عاسلام پہنچا سائیں
 گیا میٹر کا شکار کرنے بیٹھا اپنا پیر پھنسا سائیں
 سٹی سجھیا متاں بجان ہنوں تے کیچ کروان سڑا سائیں
 کہیا شاہ کسی جیلے نہ چھڈاں لی سار تے ویاں چڑھا سائیں
 ایں پیر پھیر بھی تساند قید کرسان ن بال سدا اقرار سائیں
 مینوں ٹھک ٹھک جوہرتی بنوں لیاؤ ناں ٹھک ٹھک گاسائیں
 اکھن صبریتی ہوئی جر شاہ آسان آسان لیا سائیں
 سد ہی تھلا نول اوٹھ رواں ہوئی گئے اوٹھ ہار اٹھا سائیں
 واردات جو بایدی باب گزری دین باب کتاب پڑھا سائیں
 ناہیں گور بھنبو دیو چہرہ سی باب قبر بیکھے میری آسائیں
 کم کار سوار سوار ہوساں تسان کھان بہت چھپا سائیں

ہنواں کہیا سمجھ کے مارشا ہاگل یا کہیں گل پاسائیں
 او سے لئی حضو حضو آئے چور می غولوں لون جھلا سائیں
 دتی جاسلام پیغام پیار ہی ہو بیاری سمجھا سائیں
 قید عشق عشق نے کچھ کیتی کیا چاکر کے واکاں سائیں
 متاں درہی متاں سمجھ جائے عاشق مست بیٹھو دہوین پاسائیں
 جیند لئی بد اس نے ونج چھڈی آگے صاحبانہ رضا سائیں
 شاید ایں پاروں تسان جان بخشان غولوں دہو دلا سائیں
 پکٹ بیعا دی ہونچھو وعدہ سو جوال کرو دفا سائیں
 پنونخان کھڑیا بیٹھ اوٹھ بیٹھو دونوں خان سڑا بھرا سائیں
 چنداہ اندر چنداہ تیرا دیساں تہہ وکیھا صفا سائیں
 توڑے منزلاں توڑو چھو ہون تہہ خان ہنوں ناچا سائیں
 ہنوں کہیا رجب دی سٹی دیساں کیچ میں بنی متا سائیں
 ہونہ ہونہ کوئی نجان مور کھ لگے عشق کہیا باب پاسائیں
 فضل شاہ تقدیر نے پھیرائے ہوت پھیرائے پھیر لکھا سائیں

دربیان شادی کتھرائی پنون خان باستی باہر اراں عیش و ساز و سامان گوید

مدت تال ہراز تے راز ملیا کرو عیش داساز سامان بلی
 ایں رخی حلال لون بھال دیسی پاپے سنگتوں پر نان بلی
 اصل ہا کسب سکھان اینویں پنونخان ہون جان جان بلی
 تحت چھٹ تختہ تختہ گدی گھڑیئے عاشق گھڑیئے نفع منان بلی
 عشقوں لگ لگی لاگ لان سکھ گوسے عشق دھونک گان بلی
 واحد گھڑی سکھ گھڑی گیا ہو سکھ گھڑی سکھ گھڑی لان بلی

ساقی نال صال پال پیالے پیالے پیالے ارغوان بلی
 سٹی عید و عید شہید ہون صرف بیکھنے دی نگہا بلی
 تنہیہ ہو بیاں تھیں کسب بیانا لگے وزیر و سرکھان بلی
 پنوں ننگ ناموس دی ہون ہوتی ہو یا اجلا و چہاں بلی
 ملیسا بن سب ابن لایا جیو جائے کھا کھار سٹے جان جان بلی
 سچی باہر بگم ہتھ ڈول سچے بانکٹی دل سچے دہو بیان بلی

بیٹھا عشق دی بھنوں بھنوں ٹالے بھنوں بھنوں آن بلی
 زندگے نگہاں ٹھیکناں کھنڈ ناں جیکہ لیں دین امتحان بلی
 سخن بیاں دگر شکرار کر کے پھیر نال لے کر میوان بلی
 صدقہ لے پنا بیاں ناں کلمی داری لکھ داری قربان بلی
 نال بیاں مٹھو مٹھو سخن کہکے لگی ناؤن مٹھو سمجھان بلی
 چشمہ نور حیا داور چشمہ حوران دیکھ شہراں غلمان بلی
 سچ کچھ کچھان ایمان آمو جھبب کر وادان بلی
 بیوی سنے باندی باندی حسن ہو ویکھ سوہنی صورت پونجیاں بلی
 اوہدی صحت صحت یوسف دی ناں نال ہیوان بلی
 سستی کہے جو ایہ سلطان کوئی دھوین مجھ نوکون بنان بلی
 توڑے پھل منگن پھل توڑ دی پھل پھل توڑ پھران بلی
 دہیا ہوا دس نراس ناہیں شمس اس بچان ملان بلی
 لعلان متیانندی کچھو کچھو کر تیر پھل سچہ نفع نقصان بلی
 کہیا مانو باندی سد لیا جاتے آکھ توں گہرین بلات بلی
 اتا گھویرا باتے ویکھ پایا نیوں نیکندہ مسلمان بلی
 دہیا شوکارن تیرا شوہ بڑا شوہ شوہ تھیں نے لان بلی
 الف لام میم نک الف کھڑا حال و خط سخط پان بلی
 اتا ویکھ کے طبع سلیم نیوں کچھ نال حلیم زبان بلی
 پیوں نام چھینا سپنات دے شہر بچ کران بلی
 علی باب سوداگری لہو رکھ شہر بان ساربان بلی
 پہلوں کسب دیکھو کچھو فزات کچھو کچھو فائدہ کی کچھو کچھو

پیوں کسب کمال کمال کیتا سستی سمجھا سگھر سجان بلی
 چھینے سپنات اوکھتات سپناتے ناں کی ذات اوجھان بلی
 باہر بار کھار گھر بار آئی ملی ماں پیار ہی مہربان بلی
 سستی دیکھ متوجہ ناں کیتا کل بیان غیاں بلی
 آساں دریاں در گہر آیامانی ور کہیا میرا مان بلی
 سینے سول پڑے مانی سول پڑو کاٹی دیرہ انگوں لقمان بلی
 گناہات قلیل طویل گہر پاندی گھل پیوں سدان بلی
 صحت یوسف حسن حسین کنوآں دین یقین ایمان بلی
 ناں کہیا آکھیا من لیا ایرایہ دہیا سلطان بلی
 جیہڑی لڑی سند موتی لعل ہو داسو لڑ پدیناں بلی
 کہیا مانو اتے رکت تقویٰ شالا جند جو انڑی مان بلی
 ایسے نال جے لیکھ جوگ تیراوس کون جو چاٹھان بلی
 جیکہ لکھ ہو کوہ و لہند دہو کی کسب نال بھرار لان بلی
 باندی جائیکے آکھیا دور دیوں شیر گھویرا شہرمان بلی
 پیوں چند تھیں دہ چند ڈٹھاتے چند بالا آسمان بلی
 اتا گھات پتن دیوں دیوں گیا تیر دیوں بھی چا دیوں بلی
 دیکھن دیکھ لیا کچھن کچھ نواں شل شرشر کھان بلی
 اتے آکھیا نام مقام دیں اتے ذات اکون جوان بلی
 میرا پ ہو با جیندا نام علی و انگ علی مردان دوان بلی
 شاہد حال تھو میر نال کر کچھو حال جے سک سجان بلی
 اتے جان تھیں جان کچھان لیا بھانویں لیا جان کچھان بلی

علم کسب کمال چال پیا ایدوں ہو کر سب دان بلی
 اتے ہو برو بھائیال کھڑا کیتا پنوں کھڑا کھڑا پر کہاں بلی
 جہڑی منگ سٹی موہوں نگہ سیسی وی سنگدیناں منگان بلی
 چری جگت میں بنا کوئی کانویں پیلا جندیناں جہان بلی
 کر کے داج چاکج تیار کیتا راج ریت کر کاج رچان بلی
 تائیائں لہیراں تائیائں پان تائیں گانا بنکے تیاج پان بلی
 موتی مانک مانگت ان پچھلے پھر شیرنگن دودھ کوان بلی
 کلیان دیکھ جان مرجان عاشق لبال لکھیں لعل شریانی بلی
 کھول جندوی ٹپیاں کس سٹی پھل ٹپیاں عشق کھان بلی
 قاضی سمجھ طرفین جو میں رضی ٹپکے فاکو اغدہ بھان بلی
 پاپے داج دیکے ڈولی پادیوں سٹی سیاہ محلیں سجان بلی
 پہلی ات امید وصال آئی کوٹھڑی رنگی میچ وچھان بلی
 فضا شاہ سٹی فضلوں شوہا یاہو یاں مشکاں کل سان بلی

اکھاں حمد ہزار تے شکر لکھاں لکھاں ہدا کھڑا احسان بلی
 جوڑی لیکھ جوگ اصبیب قسمت قسمت ناں نصیب بلی
 لاکھی باغ اتار دھان پنوں اتے آپتے میزبان بلی
 ڈھول ڈال مال میر اسناں ہوں ہر پاگانوں سوچے سوچے خان بلی
 کانویں کوئی نہاگ امیریناں سیاں عطر عنبر اوڈان بلی
 چھنبے سپنگوں نگہ مار چھنبے وس گھول تے خارا کہاں بلی
 گندہیں شاہ نشاٹ ناہیں نیویں مہیں سلین بلان بلی
 کالی چہند دنگ سپو بیا سہی کھول تے گانا گانے ان بلی
 ننگ تھو سو گدہی پانی پڑھکے لہم لہو لہو بلی
 گندہ پھیر ناٹی سد گندہ پانی دتی بیاہ سٹی دیکے ان بلی
 کیتا رب سوہا گن بنری نول کڑیاں سوہا گن لوان بلی
 موسم رت بہار بہار آئی ہوئی روز خزاں خزاں بلی
 ہوئی کھو اینویں مونی گل فجر تھلیر جائیکے جان بجان بلی

مست و مدہوش کردن بلوچاں پنونخان را بردن اور در محل انداختہ
 اول شب بے وصال یار

پہلیات وصال وصول ہو یاں دیسی یار و سارا قرا سائیں
 چورال جو نہ دیکھیا پھیر و انوں خبردار ہو خبردار سائیں
 بہیر پاس پنوں آئی ہوت و نویں گل گل گئے نالچیا سائیں
 شیشہ کدہ شراب بھر پیاں پیالے پی پی مست ہو یا مستوار سائیں
 پنوں بھر بھر پیا لے پی پی مست ہو یا مستوار سائیں
 نشیوں نیند آئی تہاں نشہ پانی پنوں مست پیا یا شہر سائیں

ہوتاں سچھیا ملے معشوق عاشق اینہاں مور نہ کار و کار سائیں
 بن کہی بیاسن بھائی ہوئی کار و سوار سوار سائیں
 پنوں مست کیو اوٹھ اوٹھ کر پو اوٹھ چلو اوٹھ قطا سائیں
 آج رات شہقہ تھیں قدر والی جانے قدر کی کوئی گوار سائیں
 پی پی کرن پیچھے روانہ سائوں پی پی آئی گھر بار سائیں
 نشہ نوش کینا دار و جوش کیتا تے بہوش کیتا شہر سائیں

ہو یا فرشتہ فرشتہ پش نیوں ہوتاں پینگ لٹایا تار سائیں
ہوتاں ہم کہیا رین گدازستی نیوں سار لسی فجر سائیں
دہم میاڑے جاگ سی بھاگ تیرا جوں لہیاں شمار سائیں
ادھی رات ٹھوٹی ٹھوٹی پٹی پٹی ملی غینہ کہیں سی تار سائیں
سستی نور و چھوڑ کے چھوڑ گئے بار کھار سن رو پار سائیں
نیند کھل گئی ویکھے بارنا ہیں دو مار ڈاہیں نازار سائیں
کھل وال ڈاہیں دین کردی لین دین نہ چین قرار سائیں
فضل شاہ باجوں سستی شوہر الا شہوہ خوش نصیب بار سائیں

ابھر جھاٹھی دیکھتو ماہیں کھے مارڈ ماہیں جھال جھال پائے
 دیہی سیم جیہی جان بال ہوتاں ڈی بالی عشق سچے گال گال مائے
 سٹری بالڑی بالڑی بالڑی میں کئی بال عزال بال مائے
 مندی جال ہو یاں دیکھ حال میرا محرم حال گئے حال حال مائے
 فی میں جان لئی میری جان گئی جیکر سچ پچھیں سال سال مائے
 ظاہر انگ خدا میرا چوں لال کیتا لال ال مائے
 توڑے توڑو چھو نہ توڑ دیند کچاں جان بندیناں نال مائے
 جو میں حج حاجی حج کرن کئی تو میں کیچ دیساں جان جان

و لاں تھلاں ایں میں پاڈیا ہیں کوکھن ال باہیں لٹال
 بس بس میوہوں میں نہیں موڑ موڑ ہوتاں نا اٹال
 دکھ جانے کے جاں حال سٹے جاں جاں ناے جاں حال ناے
 پہلے اوٹھ نہ پایا اوٹھ سیکر پٹ پٹ جیسے وال ناں ناے
 ماہی آنگہا ہی باجھوڑ فنی ہاں کنڈی گھٹکے جاں حال ناے
 ڈھول ڈال ناں ناں سوڈ ناں پہنچی جان کینٹی ڈال ناں ناے
 سنگ جان مندر سنگ جان چنگا توڑی کہہ ناں ناں ناے
 اوہو گھڑی سو لکھی خان پنوں فضا کو کہی وصال وصال ناے

جیتوں جاگدی بھاگدی داگ لینگد ہندی لہندی تیریا
 پیار مہوت تیر بس س گئے تون بھی جہ کسے پرج ویا
 جج کر دی مناج تیرا قسمت پانچ نصیب جج و سیا

چاہ چاہ پہلی چاہ بیوں ٹوٹا دل نہیں کھج دیسا
لج تلخ تنہاں کچھ بھجی اس لج تلخ گئے جیہڑے کھج دیسا
زیر جام پیکے آدم جام مری اڈے موت اڈے ایسے کھج دیسا

تجرج کوچ لے بیچ کچھ تہاں جنہاں پایوں حج و سیاہ
 جیکہ چرتیوں پر کو پوٹن ہندی فضلوں لیتا پر کو کچھ سیاہ

لیکے زین سوہا گدی بھاگ میرا سوئی ہو جانے دتی کندھے
 مران مند بیٹھی مرلوں دن کہیا سو بھال عشق پیامیر ہڈا
 بن نام بہیا گھنڈہ دونوں تنہاں یہ پکھنڈ گھنڈہ مائے
 بھاتوں پیر پیر دی شیر پوین دیساں چیر کر پرتے خنڈ مائے
 جیکہ تھلین جلاو اتھو نخان پاپواں تان لکھ شریانیں خنڈ مائے
 شرم دہرم رہی بھرم گرم تیرا مینوں پائیکے چھچھ نہ چھنڈ مائے
 بچھے چند و چند فرسنگ دیساں اسی ہو و بھانوں میرا خنڈ مائے

ایسے واسطے میں ٹنڈا پونی ہاں متناں پئی بھرا عشق ٹنڈا
من گھنڈ میری سنگ سنگ کھن گھن گنڈ پائی من گھنڈا
چاہے وانگٹ سف سٹ جان چاہی پوری دشمنانہ سینے ٹنڈا
فصل فصل ہوساں جان کھوساں چنگامان منڈا بال ٹنڈا
اکے اٹھ ترنڈ لیا وساں میں اکے ٹھیلیں ساں کھلی چھنڈا
وسن نامیں وسن نامیں تسر تسر نامیں پس پھنڈا
منہج حج جاواں فضلوں حج پاواں انت کنت انوں کہیرنڈا

واری جگنا ہانا میں اُچی مار کے چیکتے چیک دہیا
تندو چھیلیاں چھیلیاں چھیل میں تاراج چھیلیاں بچھ دہر کے سیا
دیس دیس جبریں بھاڑ چھین چاٹی کچھ تنہا بند پوئیں لیک
ہوتا اٹھ سوار تے توں سیدل اٹھ گرد و دریں کتھوئی تے سیا
بھاڑ چھین چاٹی دیس دیس اندر دیس کے، سنید دہیا

رب حلا شریک جانی لا ون یک تمام شد یک و سیا
تخلیس میر پاون جانو جان جانوین و بلا جان کندن و کش
بھانوین باشکار سد مار گئے چا وارتاں بیچھا او یک سیا
جیکہ تخلیس جانوین شاید ہو پاون زیر خون پس با گئے سیا
یا لن بیت نابین بیت جو گئی کچھ فضل کو لٹھیک ٹھیک

راتیں دباڑ بلوچانندی دباڑ سپاہیوں گھس گئے تھلویں سنگ
کالی کٹ ہوئی سرے کٹ موٹی ڈکھا گئے کٹنگ مائے
گھڑی کچھ بلوچ نے بوج لئی ہو ہو سنگ لیا عین سنگ مائے
کٹ کٹ کے پچھ پچھان پچھ پچھان تہا لائی عین کٹ

من جو منجی اے نالگے پنک و سدا و اتک پنک مائے
چھلے پاستھیں و الی موت چھلے دین لمی نشانہ فی نگ مائے
اوسر ہوتی میں ملنگی ہاں جہر سوتوں کہن لنگ مائے
بیہوش ہیر رائیں نچھا پیر ملیا سٹے گھول سیاں جھنگ مائے

پنوں تھانہ می بنی نون آن بنی ہونال آن بنی کیتی تنگ مانے
جیمین جان جاندی جھانویں جان جاندی اٹھ لینگ لینگ مانے
بھلے سنگ گئے اچل سنگ گئے اوٹھ سنگ ہونڈا کینگ سنگ مانے
ویکھ صدق میر اتنیوں صدق آوے رساں شہ جو پینگ مانے
فضل پیکے سکی پڈ گالے چل گھل توں پڈیاں گنگ مانے

دھول مار برہوں دھول مار یا شمس جیہ سونگ مانے
آنسو خون سکر پئی دھل جھولی کٹنی سونجی مٹھی گنگ مانے
گولی عذر نہ سی گولی مار جاندی توڑے توڑے پڑ ہانگ مانے
نکل جان تلوار دی دھار وچوں کھی عشقاں قید فرنگ مانے
پنوں تھانہ میر توڑ لے گڈی چار آسمان پینگ مانے

جواب مادر مہربان سسی

اگ لا چو لڑی چو لڑیوں ملی بال گئے تے تاواری
مرے مانو تیری سپا چہ جڑا گھلاں س کھڑا گھلاں دوار
بنی سوئی جوگن جوگن رکھے جوگی گئے اوئیں بلاواری
گل پاپکا پکا مار کھوئی جیہا معراج کراواری
ویکھ صبر لیجا داصر آوے ملی مارنوں عمر گواواری
سنے گوپیاں باور کینے ربدان کجان کاہن لئی بھراواری
دسر سرتائیں سرتا سینتا لئی سینتا سولی جاواری
مفتی اپنی کر مرقضا قاضی ناہی تم قضا قضاواری
دھوڑ دھوڑ مسان مسان کر کے آپ گئے نے دھوڑ دھوڑاواری
دسیا عدل کیہا منگ فضل مہوں چند جاندی خیر مہاوارا

دغے باز تے باز نہ باز نہ آون دغے بازوں بازواری
وطن چھڈنا میں سپا چھڈو تن اتن بیچھ کتن چٹواری
اکھلے کیس نے ویس منگ کینو واکت جو گنگاں جھیس ٹاواری
یوسف لیوا لیجانے مل چاہوں پیر آپ بھی ہی وکاواری
سلیمان تکرمان بلقیس تھری توڑے چھڈ کے شہر سیاواری
لیلاں کہے لیلاں مجنوں مجھ نوچ بھاسی عشق بھاسی گل پاواری
اتے باپندی اج پچ گئی اتے گھول گھتی تیری مانواری
تیری بھٹ پاری انگ بھٹیا ری چھڈ گئی جہان لوارا
سجین مہت جہانوں چاگے تیری چاگئی چیت جاواری
تیری چاہ خاطر سٹ چاہ کہہا ترستی چھڈ گئے حشر تاواری

جواب سسی با مادر

شالاموڑ جہا میں ار گھتی اس دار ملے اسوار پنوں
مانی کون سرکار جو جا کوکاں صوبہ خان سلطان سرکار پنوں
مانی کران معراج محمدی میں سپے ربدان پاکت یار پنوں
وار دار گھتی جائیں سن چائیں اج جاوید انہیں یار پنوں

لکھ توڑے توڑ وچھو گیا توڑے جھوٹے قول قرار پنوں
گھر بار جاڑ تے بار بیلانیتھو گھول گھٹاں شان دار پنوں
ساری رات سہس کہے بات کیتی اوکھی گھٹا گیا مینوں مانوں
سار جگ کولوں بیار اہو نیار مانے ویکھ نیار اپیا پیا پنوں

کے غیبے اوٹھ سوار پئے میری کم نہ گیا سوار پنوں
 اوگنہار دربار میں مار ڈوگی گلدار ہار ہویاں خوشنہار پنوں
 جمیدیں کوک لیندی چند کوک لیندی کوک نکال کوک لینوں
 ولاں چھلان تے تھلاندی سار جاناں جہ بھجے پھران مہاں
 میناں لالڑی دکھدی پاڑیوں گہت جاڑی گیا سار پنوں
 ولاں چھلان تے تھلاندی سار جاناں جہ بھجے پھران مہاں
 مائی مجھ اجاڑا جاڑ گیا بار بار ڈھونڈاں بار بار پنوں
 مائی شوہ لیندی ہتھو شوہ بیاں نال فضل کری بیڑا پار پنوں

مائی عشق سودا والیا سودا کھلے اڑو باز اڑ پار پنوں
 سار جگے اسے چھپ مائی ملل بیٹھے نرے بار پنوں
 اوسے خصم قسّم میں ہمسائے خصم کہیا میرا پنوں
 متان دیہ میں متان نہان جوگن میں ناں بیکہ بھکھا وار پنوں
 مٹھی نیند مٹھی مٹھی میٹھی کوکاں کوک کار پکار پنوں
 لیا جاند جانوں ٹھگ ٹھگال جہ اٹا فلاں سوار پنوں
 روندی دکھ اکھ اڑو رہو بیکتے رنگ ساروسا پنوں
 سجدہ لکھ کر وڑاں طواف کراں انگ جلیاں حج گزار پنوں

جواب مادر باد خیر سی

مند اسون تیرا لے سون مندا گئی سون تے سون بواری
 اسان ہارنی کدی ہار دہیا کرم ہار نہ ہار پر واری
 فی توں ونی ڈرین ہوئی توں جہری ہوئی ہوئی ہوئی ہوئی ہوئی
 عشق جاگ لکے لکے جاگتوں لکھ ہی توں جاگت سواری
 اوس پھل تے پھل پھل ناہیں جہ پھل پھل پھل پھل پھل پھل
 سیانان کے ہس کھید دہیا فضل قہر دین رواری

تارکے تے اتن بیٹھ کر مٹھوں ہو سیاہ ہو دھواری
 حج کرن کارن مندر حج تیرا کوئی نہیں لاپ اڑو واری
 بھانویں رو برو ہوئی کے ورہندہ کردی ہوتی ہوتی ہوتی
 مل مل ہوتاں مل مل کڑتی مل مل خاک ملو واری
 دہیا پیت پیریت دہی پیت لکھی الٹی نیت ہوں مندی واری
 آہے ٹھگ ٹھگ کے کوک کچھے جاگ لک کھلو واری

جواب مستی با مادر خود

لکھ شکار تھیں آسان ماں خان جگر مری دہیا پنوں
 مائے لامکان تھیں جاڑے سچ مچ و لامکان پنوں
 مائی منا دیباں گلاں من بیاں ہتھوں مار لیا شرم پنوں
 بہانویں جان جان اچان تیری چند جان پنوں
 چند جان انجان دی جان بھلی کی میں جاندی ٹھگ لیاں پنوں

میرا وہاں جہاں اندا خصم سا میں دہن ہاں تے دین ایماں پنوں
 آج بھجے رجبے حج کراں حج حج کے دوہیں جہاں پنوں
 میرا خاص نینہ تے بیت بی دوروں سدا کچ مکران پنوں
 پلک پلک اندر پلک تیرا ہس ہس کے بھوان کمان پنوں
 بس بس مائے کوئی وسن پاڑی ہس ہس مائے گل آن پنوں

مائی لوک اکہن سس پئی پئی مفس نادان نادان نیوں
 مائی بال رٹھ پڑ کھڑا اوکھا چھوٹی عمر گیا میرا ہاں نیوں
 کوئی جان بچھیاں بچھال ٹھور میری جان بچھیاں بچھیاں نیوں
 مائی ہر کوئی پیسا کج جان جوگی خیر خبر دیکو دیکو دان نیوں
 یک ٹھک ہیاں سک لکنا ہین لون غسان قون نا بنوں
 لکھ مار قربان قربان جاواں گلاں چاکر وان کروان نیوں

جواب مادر باستی

دہیا کہیا وجہا پتہ نہا نڈنی جہڑا اوٹھ لیکے اٹھس گئے
 دکھرو نڈری ویکھ نہ ہس ہتھوڑو نڈری ویکھ ہس گئے
 زناں ساعتان لیاں بھوٹ گئے بھاوون بدلیا بدلیا ویکھ گئے
 ہوت وٹس چلے ناہیں وٹس چلے وٹس چلے وٹس چلے گئے
 پیچھی جال کسی جال جال دہیا تینوں جال کو جال بھس گئے
 عرضا کر دیاں نڈرے گھس گئے تہو تہو کر دہو نڈرے گئے

جواب سنی بامادر

مائی ویکھ پریت نہ پریت گئی چھوٹی عمر بیاہ گئے
 کھلی نپٹری ٹچھدی پاپنیا نونو جھاندری پھدڑی پاپنیا
 پینوں خاندی کہو جنوں کھوج لیسا دیسا تھلا لالان جڑی گئے
 دس کھین جگ ٹنال ہو وی جہر کاشہر سدا بادشاہ گئے
 ڈٹھی فرش تے عرش تے کوک پھونتی میرا عرش کنڈا ہاگئے
 کیا واہ پیا واہ ڈوب مینوں فی لاندی ہے ہل واہ گئے
 گھڈاں مین کو مین مین گئے سدا مین لے منوں لاہ گئے

کو اچھلڑی گھلڑی دینوں ہی بلڑی تھلڑی واہ گئے
بول بولنا تو لٹا سچ کرنا بول بول سنتی فضل شاہ گئے

مائی چوڑی جھلری عشق مائی سینے چنگے اتر سی لاگے
درومند سستی دروندیٹی دردخواہ جو خواہ مخواہ گئے

جواب ماورپاسی

تدہ جیہاں ایساں بسے نوں مل لین آیاں گہن ایساں نے
عشق چٹیاں کھتیاں چٹیاں توں میر میریں کج زہراں چٹیاں نے
عشق چوہٹ چوہٹ بازی زردان پکیاں سٹیاں مٹیاں نے
جھلی جان کے سوتے نہ جھلی جان جان جھلی جھلی پٹھیاں نے

کئی دہربان جو بناتے وانگوں ہوتاں کھنٹ پائیکے چھٹیائیں
اچی بولیاں لیکے یک لائون کھلی کرسن گواہنڈ ناں چھٹیائیں
فضل شاہ نباہ کی تنہاں کرناں جہناں چاہ پہلے چا سٹیائیں

دوب کھٹیاں کھٹیاں کن گلاں سیاہ کی کھٹیاں کھٹیاں نے
 سوا کر ن سوا سوا لاکے عشق بیٹیاں دیکھ نہ بیٹیاں نے
 پر یکے بیٹیاں بیٹیاں تہ و انتہوں گھول بیٹیاں بیٹیاں نے
 جنہاں جھٹیاں جھٹیاں نیل نیل نیل نیل نیل نیل نیل نیل

اُجڑ گئیاں اجڑا جاڑ ملے اتے پھیر نہ واہیاں وٹیاں نے
 پایو جبکے چار و چار دسیا مار مار سزا دہڑیاں نے
 اینجھے صبرِ مملوٹ الی و اللہ جو بن خوب یعقوب نے کٹیاں نے

جواب لا جواب سنی با مادر

سٹری بالٹینیوں نال بال عمر اچگی نال جی گئے ساڑ مائے
مینوں کلن مینڈری اک گھڑی گئے تنگ مایں بہاڑ مائے
میر کم سوار سوار پنہل ہوت گئے وگاڑ وگاڑ مائے
میر اکھیا تھک چانن بار دتی چانن بار گئے توڑ تاڑ مائے
مینوں تکرڑی سمجھ نہ دیر کساں گئی دکھدی تنکڑ بہاڑ مائے
اکر تھی پاڑ کے کوہیں نہ ساڑ سٹاں مینوں باگئے ایڈی پاڑ مائے
فضل شاہ جہان گواہ میر اچا کر پڑے چلیاں جھار مائے

میر و سہ ہوتاں ہوتاں و س کرل مینوں گئے اُجاڑا جاڑ مائے
وار و ارسنی ار وار گنتی گئی ار تلوار دے جھاڑ مائے ۶
ستے اوٹھ لیکے اٹھا اٹھ گئی پئی اٹھ بلوچان دی دہاڑ مائے
وہل تاڑ بلوچ نے تاڑ مار لائے جند کر اندرے تاڑ مائے
شالانہوں لگی کو جہ نہوں نہیوں گیا اڑتنے پر پڑتنے پاڑ مائے
جھل تیر نقدیر دچیر دیساں جتھے جند کریر دجھاڑ مائے
میرارنگ محل نوس خاڑ دگامتاں دیہ نہاںس بوہے واڑ مائے

در بیان مصائب سی در رنجستان بختی نشد و من شدن او در طلب آوصال یار دل دار

سسی ہتھ اٹھا دامنگی اور وچ سرکار قہار سائیں
آکھے جائیں جانیں نیوں میلیں آکھے اسان جائیں جانوں ہاسیں

یار بار چنار چنار سی بار بار پکار پکار سائیں
یو آسے گلے ڈھارسا کتری دھارسا سائیں بیٹھ دھارسا سائیں

ایسر قمر گدھن میری تنہیں میں گئے جنہیں میں میں میری یار میں
 اوگتہا بھکیا دربار کھلی تختہا کرتا کرتا رسا میں
 سرتے خاک پانی تھلاں لہائی رہی ہڑائی پیاری میں
 نازک بیر گلہ پھل سستی کرن خار گلقتہ عطا میں
 بار خار بھر خار خار پھر سول سول پئے خار خار میں
 اک آپ تتی دوجی بیت تتی تتی تیسری تبت بہار میں
 کرتی پیرسی لیر لیر کیتی آہے خند کیر کند یار میں
 بنوں بنوں کھوج کھوجی اٹھا نوالیا نالیندی کھوج کھوج میں
 لٹاں ٹکڑے پیر سہلی کی کھوج کھوج ہار ہار میں
 دوروں بیت چھلے ویکھ چھلے چھلے و سو آفتاب رسا میں
 تتی ریت اتے تتی بیٹھ تھے فچھی جیس بریت کنار میں
 رون دہون تھیں کھل ساہیوین عین ہوں تھیں کھل ہار میں
 اکھے بٹھ گھٹاں بھٹیاں لہنیاں متاں بارہو جان بیمار میں
 کدی یاد کردی سیان سیان تھوں تھے کدی میں بھنڈا رسا میں
 بیت بیت میت تبت جگ تھیں ہار تھیں یار ہار رسا میں

کیتی جنہاں میاں یار ہو دکھ یار لالو دکھ یار سا میں
 سستی اٹھ کھلی کلمہ یاد کیتا چلی میں دیار دلدار سا میں
 اکھے فضل اندر بھانویں تھیں ہوساں توڑی پارتاں میں دیار سا میں
 پرٹے خاک تھی لالہ زار خوں خار خاں سی گل عذار سا میں
 سوچ تیز میدان کشادہ ڈھاسی منجھیا رور شمار سا میں
 ویکھ شیر دلیر بھی ٹہل جائے ویکھ لکھ ہزارا سر رسا میں
 دھن بھاگتے جاگدے بھاگ میر لیتے دور پکڑ مہار سا میں
 چھٹے کھوج ناہیں کھو متال یہ بھی منجھیں کتے سد ہا میں
 تلپا نوانگ کپا تے ریت تلپاں جوین تھیں بھٹیاں سا میں
 سستی پھر تستی تبت ہوت کردی منہ ہو کھو پاندار سا میں
 تلپے تاساں اس اس ہوئی تاسے اس کیتا تاساں کھار سا میں
 مالا موتیاں دی گلوں لہ سستی نورے چانورے ہار ہار سا میں
 یار باجو قرار سد ہار گئے کرے وین بے چین قرار سا میں
 کدی ماں دور دوتاؤنے نول رو ویا دکرے یادگار سا میں
 لکھے فضل فخر اظہار ایسر کری پھر فستار سرکار سا میں

فغان اول سستی در حیران ہونچان

کہلیاں کری باہیں ہار ڈپا میں ڈھونڈا اٹھ رہیں سا تھرا سا میں
 اچے دھڑی نہ لٹھری لٹھری لٹھری لٹھری پارنگہاں سا میں
 دس گل کائی گیوں گل لائی تینوں ہی بلا چلا سا میں
 دارنل چھڑی کوچ پروسیاں کی کوکاں پئی کلا کر لاسا میں
 لاواں لاواں لاواں بھالاناواں لاواں گہت کو انساں سا میں

کرے باہوڑ باہوڑ کوئی میراں باہوڑ کالی داسا میں
 پھیرا پاساں پھیرا پاساں تیرا پاساں تیرا پاساں
 گدھی اتے بات بھی کیتی چلا ہو ہیرا شرا سا میں
 میر شہو شہو ملی چھلی لور کندھی گہت کیو چھنسا سا میں
 نس میں ہاگدے بھاگ یوں بھو بھاگ لکھیا میر بھنساں سا میں

عمر گز جانہی بہانویں لہو نہ کردی ویکھ کے صفیائیں
دہرول خان جے ٹٹری تڑپے ٹوڑے ٹٹری بیت گنڈ پائیں
بابر جندری مول مول متھے سو بھی بیٹھیاں آج ٹٹا سائیں
درداں آن جگائیاں دکھ درداں درداں الیا مرد وڈا سائیں
زور ظلم کروان کروان ظالم زور ظلم دی تیغ اٹھا سائیں

شہر تہنگ جھلی تو بھی جھلی جھلی ہوند جھلی گاہیا راسیا او
 ہار ہار اتار اتار توڑے توڑے توڑ بنا بنا راسیا او
 وٹک ایڑ ٹی کیوں مکھ وٹی وٹی پیہر نہ واسیا راسیا او
 منوں ہار کے منوں ہار گیوں منوں لاسیا لاسیا راسیا او
 تیرمی پشت پناہ سو پشت دیکے گیوں پشت پناہ راسیا او
 وس وس ناہیں وس وس سائیں ایسے لئی بیا بیا راسیا او
 تیرے فضلنوں پٹی اڈیکنی ہاں میر فضل آہیا راسیا او

گفت پُچھند پُچھند گھنٹو پانندی پانندی یار یار ہیا ہیا او
 جان جان بندی بندیوان بندی بندی گھٹ پھانٹیا ^{راسیا او}
 چاہوں چار کر کے چاہ چاہ پاپو ایہو چاہ چو چاہیا راسیا او
 ماہی و انٹ فال تہہ یا بچہ ماہی کو کاں ماہیا ماہیا راسیا او
 یار اسو کھدی سان سو کہان لے کھان تنھو مکھ کہان ^{او} ماہیا راسیا
 ہس ہس بنے بناور پاپوں کا من گھٹ پھسا تیار ہیا او
 جال جال دیناں لے نال دیناں بانکے چھیل سپا ہیا راسیا او

بھلیاں جا بھلیاں بھائیوں پر تھیں ملائیاں سائیاں
 بیتاں تیتاں تیتاں تیتاں تیرے عشق و کہایاں سائیاں
 من بھایاں کیتوئی من بھایاں من بھایاں سائیاں
 لاکھی باندہ پان چرا اوٹھال جو مان چھو پرائیاں سائیاں
 اساتس ہاں پیار تسان پسین ہار پیٹھ من ضایاں سائیاں
 اٹھ دھار اٹھ دھار اٹھ دھار اٹھ دھار سائیاں
 پہلے شور و طہرائیاں لاپتہ تون بھی شہوہ و بانیاں سائیاں

سستی چھلیں بکار پکار کیتی سنی سائیاں سائیاں او
گئے سکھ بلائیاں مکھ بیاں تیرے لان بلائیاں سائیاں او
دے ترس ترس سائیاں میں الٹ کیتوئی سائیاں او
ناپ کہا پچہ باپ آپ نائیاں تائیاں سائیاں او
مشکاں جان کسائیاں جان کٹھی کٹھی جان قصائیاں سائیاں او
مال گ تیر لوگ جاناہیں ہمیں تیریاں گائیاں سائیاں او
آکھے ساتھ ساتھ سناخفوں ساتھ توڑے توڑے کاسنوں سائیاں او

عشق بازبان چو چوٹ کہیں سر سر لاہریاں سائیاں او
 دو کہاں پھری میناں میں ناہ چھوٹا کہا پھند گہت سائیاں او
 کدی کدی کچھ سانون یاد کرناں جو میں بھلایاں سائیاں او
 بھنگان یا پیا پھنگان یا تیاں نے پھول میں سوائیاں سائیاں او
 ریتاں تھلین تو تیاں اناک و زخ میا چھوٹو تیاں سائیاں او
 دم آخری بھی ساڈو آں پہوتے آکے دیہو وائیاں سائیاں او
 راتیں اٹھ چڑھکے اٹھ اٹھ آئیوں نال وٹھاٹھایاں سائیاں او
 لئے مت جائیں مت و تیاں ت گہت جدائیاں سائیاں او
 پیراں تافے پیراں مندیوں پیراں سپرہایاں سائیاں او
 نج لائیاں لائیاں کیاں میں بھائی تہ جلائییاں سائیاں او
 اکٹن سولان و جا دکھ سوں تیجا عشق ستایا سائیاں او
 فضل پھیکے پٹ نہ سبزو خاں پھیر دکھائییاں سائیاں او

کدی پیاد سال وصال با فی تیر و دس تیاں سائیاں او
 بھائییاں منگ سواریاں بھائییاں نپیار نال ویرائییاں سائیاں او
 اوٹھاں وایاں مڑ رہا پنوں میں بھی تیاں تیاں سائیاں او
 لیکے دکھ تہی بہت سٹی لوسہ وانگ تیاں سائیاں او
 دل تار سانون اندر تار کیوں تہی مان جگائییاں سائیاں او
 پہلوں با محبتان جو کھسے پھول تھلین تھلایاں سائیاں او
 سانون مڑ جہاڑ چڑھایاں تیر کچ سدا تیاں سائیاں او
 تسان اناک و ال گالی ہار ملی بندھی دکھ تہی کھائییاں سائیاں او
 او نوہر میں منا و نلل و ندرینوں جو میں بلایاں سائیاں او
 اسان کہیا ڈاچیاں مڑ دلا تسان و وروڑ لایاں سائیاں او
 اکھیں ویکھ لو جان قربان میری تھوں گھول گھائییاں سائیاں او
 سروں پٹیاں پٹیاں پٹیاں بہ تیر عشق پھڑایاں سائیاں او

ایضا آہ فغان چہارم

نکتہ غین غروڑا دور کر کے اکھیں لو او عین عینوں
 ملک الموت آہر ہوت موت سی ڈھی جہڑے لین آہر اوینوں
 ہوت قہر کمان کمان پھڑکے تیر سینیوں پارنگہیں پنوں
 اکراں شکر ہزار ہزار واری جند جان واری دیو دین پنوں
 دلوں صاف ہو صاف انصاف کرناں صاف صاف کے طرفین پنوں
 ویکھ نال خیال و حال مڑ کے گیو بال سوہا گدیو میں پنوں
 کچھ آجیات جیات گالی ساڈینا کدوا القرین پنوں
 تنہا نال محضر میرا و دھشہر جنہاں فی پائی فیما میں پنوں

کھلے والے میں چین نامیں آویں لین سکیں میر وینوں
 صبر قول قرار قرار کر کے گیو بے چین سچین پنوں
 جان جان سایاں میری جان مٹھی مٹھی جان تیر ساکت پنوں
 نینوں تار دی تار دی تار دی گالی تارے لگے میر نین پنوں
 کوادار چھلے لئی ہو ہو تودرہ ٹھہر بکھڑے تھیں میں پنوں
 ناہیں کم صیل دانس جاناں جدوں معاملے عشقہ میں پنوں
 ہو چاہ جیکہ میری چاہ پٹی رکھویدنا دین لین پنوں
 عین غین بھلائی کے عین جانا قبلہ عین کوہن دین پنوں

آب کدی آپ آپ دی باجھ آتے آتے تاب نیوں
 قیوج آملک سوال کرسن دیساں کھول جوا جاب نیوں
 ویلا وقت دہاؤندا جاؤندے ساتھی پہنچن نشا نشا نیوں

تیری جھمک کتاب ہاب جاتی قبول سخت عذاب اینوں
 اسال اچ حساب کتاب تاجہ راز حساب حساب نیوں
 عدل فضل تیرا جگ جگ سی انگ عمر خطاب نیوں

فغان ہفتہ سہمی در جدائی نیو نجان

اچی کوک کاں نیں سیال وینڈی خیر تھو خیر پاؤنا او
 جل جان باجھوں تھل تھل ہویاں ساتھی پھیر ہمار پھراؤنا او
 تیری ہیت چھلے دیکھے ریت چھلے چھلے گنہ گنہ تری داؤنا او
 تسانو انگ مٹاں کالی ہار دہاری اسال کونج بن کر پاؤنا او
 شاید ہوت جے دین ترغیب تینوں لوں ناغہ پھلاؤنا او
 کرمل وچہ نام شہید ہو اسال تھلین شہید رساؤنا او
 لہجہ لہجہ چاننی اتنوں کوچ کرنا دہری پیر تھلین کیاؤنا او
 بینڈا پھراؤ چہ دوپہر کرنا متان دہری پیر چڑھاؤنا او
 موتی موتی بھی جان نفیس تینوں سال کوار سی گل لاؤنا او
 محشر پاک دیدار خدا بدلے ایتھے پیار یا مکھو کہاؤنا او
 منکر اتے نکیر بھی ہونکر کتنا تہہ دا بھیت چھپاؤنا او
 سسی دیکھنسی خضر وانگ سیال آپ آبجیات پیاؤنا او

وناں وناں کوناں تے چڑھاں دیکھاں تیرا ساجھیاں سداؤنا او
 ہوتاں مہ دیکے سداؤم گالے کوئی دم دادم پراؤنا او
 سیالیاں پھیر ہماروں پھیر مٹاں پھیر پھیر ناہیں پھیر جاؤنا او
 تنی تاگیوں تنی تاپیاں ایدوں ہور کی تاؤنا تاؤنا او
 کم کاج تھیں کدی جے ملے فرصت اکوار تال ناخاؤنا او
 تنکفین تجھیز تجھیز سستی کرنا آپ سچھیں دفن اوٹاؤنا او
 جیکر ہواؤنا وٹے ذنیں ٹریوں پانی چھا گلال ٹھکداؤنا او
 پیریں نہیں ٹناں متان میں چھلے چڑھے تان اٹھاؤنا او
 جیکر کفن دیکے کوئی دفن کر متاں بھی آئیکے قیل پاؤنا او
 ملکاں کہیا من بنگ سسناں اسال مسان مت ساؤنا او
 جیکر پھیر تیرا کدھرے نہیں لگے کسے ہوت دادا نہ کہاؤنا او
 غضب قہر دے انیوں قہر ٹی کدی پیار یا فضل کہاؤنا او

شہید شدن سسی در تھل مار و غرق شدن لاش و در زمین و مجاوری کردن بر شے
 کا کا چو پایاں بعد دیدن کر امت عاشقاں

پھیر کھوج لہ باستی لاسیفے ایک کے کتوں میر ہاں سائیں
 مرشد جاکے قدم دے قدم لگی مادی رہنا پچھا سائیں
 آکھے کھوج ناہیں کوئی قہر تپے یا ایر چند بالا آسمان سائیں
 متاوانگ تیرا یہ بھی چھل جان تھل تھل جائے میری سائیں
 آنجان مکان کروان بھاویں تان بھلی وناں کان مکان سائیں
 باہر نال باہیں زبان آئی ہر ٹھ پان لگے کرمان سائیں

مجھ میں انکسٹی بیت تر فدیوں وروں کی کھڑیا ناگہاں
 جیوڈ ہاڈ دیکے نیڑی آن دیکھا کھیل میا جوان سائیں
 سستی دیکھیا مروا بغیر کوئی دو جا تھل مارو بیابان سائیں
 ویر سنی ایالیا کچھ سستی آدم جام بیٹی سلطان سائیں
 شاید ملے تینوں کہیں کھدیسی آن دیکھیں عاشقان سائیں
 سستی جان بچھان کے جاندنی جان دین عاشق جان جان سائیں
 کا کا دیکھ کے قہری موت سستی سیاوانک تھو حیران سائیں
 اکھے کون بیچنے پور لالہ لوان ت ت کی کراں نہہان سائیں
 سستی چہ زمین دغ غرق ہوئی قادر قدرتوں قبرینان سائیں
 کا کے ہوں یاد لوں ڈول گیا دیکھ ظلم اندہیر طوفان سائیں
 اٹھے عقلمند طمع خام کیتا انہا نوچہاں بنان سائیں
 نین جان پرلن نے جان نالے نین جان پران جہان سائیں
 دیکھیں اکھیاں اکھیں دیکھ لیا اکھیں دیکھ اکھیں اکھیں سائیں
 پئی عرض قبول جناب رخیر اکھیاں دین دان سائیں
 خاک پاک شتادی قبر سدی کا چم لگا اکھیں لان سائیں
 فضل شاہ فقیر دگیر انگوں دہواں پابھیٹھامروان سائیں

اگر چہ داسی وچکار تھلکا کا کا نام آبا بکروان سائیں
 اکھے ایہ سرار یاد پوری یا ایہ جن یا بھوت مسان سائیں
 تر فے پٹی تتی ریت اتے کو کے کوکٹن پنوتخان سائیں
 متاں غیر نگاہ دیناں دیکھے میری پت کہیں بجان سائیں
 آئی ڈہوٹنے نوں پنوتخان تائیں خصلیں کہیں کروان سائیں
 کلمہ پاک سول مقبول الا اوکھے وقت کیتا سستی بیان سائیں
 جانی جان کارن جان جان تی ہو یاں مشکلاں کل اسان سائیں
 ایسرج کوچ ہو کھو بائی وچلا ڈول گیاے ایمان سائیں
 اجے لاش نوں ستم نہ لایا سی گئی پاٹ دہرتی ریگستان سائیں
 کا کا دیکھ سرار فرار ہو یا پئی اپنی پاپ ڈران سائیں
 کوں گور گوری گوری گند اسی چنیاں چور چکور کران سائیں
 کیجے کیجے تقدیر پیر پائے شیر گیر اسیر ہو جان سائیں
 پھیر تھڑاٹھا دعا منگی سنیں ب جیم رحمان سائیں
 بیٹھا کراں کور گوری گوری اکھیں اکھیاں پھیر کیاں سائیں
 شاکر شکر شکر تھیں کر شو شکر لبان ندہان زبان سائیں
 جلی جلی جلال ہی گہت اکھے جہان جہان سائیں

بیدار شدن پنوں از مستی خواب نشہ و دیدن خود در ریگستان و جد شدن
 از ہوتان و رسیدن تائبہ قبر بار سستی

مویان باہجہ نہ سرگ نصیب ہو واہ بھی واہ لیو لوں لاہ بیلی
 جو جو کرن کروان کروان دسو پنوں خانہ حال تباہ بیلی
 صبح کے پیارے ٹوٹا ہی ٹوٹا پوٹ پوٹ ہو یا ماہی بیلی

پیالہ ساقیا پیالہ وصال الا بھلا آخری سہنہ واہ بیلی
 واہ واہ شاباس شتاباس سستی گئی اپنی توڑنباہ بیلی
 دہڑکے مار کے دہاروسی وٹھٹھے ظالم شو جلا دیا بیلی

نیم ست تائیں کینا مست بہ نال اروپال لائو دارو بہاہیلی
 لتھا خردا جڈں خمار نیوں اکھیں کھول کے کرخی نگاہ بیلی
 اونویں شگن بیاہ دسویں سہر گلگی دار دستار کلام بیلی
 نااوہ مار سیر نااوہ پار سیر تہرہ و انگ سیر گرد چاہ بیلی
 جیمیں جاندا تسیں وساہ مارو کردامول پکے وساہ بیلی
 چلوں کچھ سہل پاپیکھیں ہویا نہیں تاہوگ فناہ بیلی
 ہونہا نہ ٹلے پیغمبر ان توں لکھیا لیکھ نہ ٹلے الہ بیلی
 تیغ جہلوں پکڑے کچھ بیٹھا بادشاہ نوں ظل اللہ بیلی
 لکھتے واسطے واسطے جان ہنوں قتی جان ہماں پناہ بیلی
 پنوں شیر دلیر ہو چھاں ٹریا پناہ تھلا اندھ لڑے لاہ بیلی
 اگے کہے نہ کتے سوال کینا بیٹھا تدفون ج ارگاہ بیلی
 رسیا اوٹھ اٹھانہ اٹھ ٹریا پیدل اٹھ ٹریا بے پرواہ بیلی
 باراہ کل تقیر نے موت ہونی مجھ شائے چڑھے سپاہ بیلی
 بھکھ پیاسی نیں تانبڑ تاس کینا ہتھوں چاہ دلیر یا چاہ بیلی
 یتوں مجھ لیا دلون مجھ گیا بھانویں تھل ہوئی تھل گاہ بیلی
 شا لا جگ جیویں لاکھ لاکھ برجن بھانویں ملینوں گاہ بیلی
 ساڈی یاد نہ منوں بھلا دینی یاد یاد کہیں جانی جا بیلی

ادبئی ات لیکر کچھلے پیر و تھنخلوں پار ہو وادہ بیلی
 دیکھ تھل مارو بیا بان بیلا اٹھ اوٹھ لاتے ماری آہ بیلی
 نااوہ رنگ محل نہ رنگ قتی نااوہ رنگ قتی چھج بیا بیلی
 اکھ بھلے ہونو دس دیو ہونو کتھے چھڈیو جو مرد خواہ بیلی
 سہتھوڑ کے منتاں کن کھلے گل گھت پلو مکھ گاہ بیلی
 تیر خال خطا تھیں پاک کیر ہر بخش عیب ریب گناہ بیلی
 ہونو ویں سہاگ انہیہ گہنولا وان بھاہ لاواں منکدہ بیلی
 ماری خوف تلوار دہوت و نویں دین جہلوں آنپوں ٹا بیلی
 فرصت پائی کے چاہ ہار لئی پھیر کون دیوی کسے ہاہ بیلی
 اوٹھا چل سوچل اتر و تیری پھیر گاہ دانہ بد گاہ بیلی
 پیشی وقت لیکے ساری ات ٹریا اوٹھ بیٹھ گیا صبح گاہ بیلی
 تھلا نورج ننگے پیر عشق پاروں پھر کچھ کر انداشاہ بیلی
 سکھا لئی سکھا یا رانت سکھاں تھو نال کہان بیا بیلی
 لے او پیار یا لباس تے جان آئی کوئی دم باقی دم ساہ بیلی
 اکس تے باہجہ قہارے جا کوکاں کوئی ہو بھی نہیں در گاہ بیلی
 اک سک یتوں کٹھ یکنے دی کوئی ہو نہ وندو لاہ بیلی
 پیراں تاریاں تاریاں پیار یا او بھانویں نوئی لے واہ بیلی

کوئی دم دادم جہان پیارے شاہد رب رسول گواہ بیلی
 چلے اپنی سیس نباہ یاری رور و کچے پنوں مار ڈاہ بیلی
 پینڈی دورے جھاگ حضور پھننا بارگاہ پائی بارگاہ بیلی
 فضل شاہ جیندی چاہ چاہ یا اکھیں جاٹھٹی خانقاہ بیلی

کا کا قبر نے پڑ پڑے درود بیٹھانوں کو یکھ ہو یا کچھن ہاں پیا
 کل گل عیاں کنتی جو کجہ ویکھیا قبر قبر ہاں پیا
 جینہ ہاں سنگا سنگا رسواں جوں بکلی اچھکار پیا
 ویکھ شوہ میرا وچہ شوہراں تار پیا تار تار پیا
 نال پیا سکساں اس ہو یا چشماں ناز ناز جھار پیا
 اتنا اکھ موہوں کلمہ یاد کیتا پیا ری جان بھی گئی سد ہاں پیا
 انہاں ہوئی کے کہیاں پھیریاں بیٹھاں مل تکیہ تکیہ پیا
 بات گھٹاں الی واردات سن کے نپوں ناڑاں ناز پیا
 اک آخری دید نہ رہی باقی مردی وارد درکار پیا
 بارے بیٹھ گھر بارا دیک لیندں دن اک دو باتیں باجیاں
 ساتھ ساتھ ساتھ لالینا سدا ساتھ بھی ساتھ تیار پیا
 چوڑی ڈالٹی ساتھ سپار کیا مل بار پیا دلدار پیا
 وچ قبرے میر سپار نپوں گل لالیا یار یار پیا
 اتو قیر لگئی تے یار دونوں عاشق رہی چدی چکا پیا
 چڑکے عشق جہاز مجاز و عاشق پور پہلے ہوئے پار پیا
 تنہا ویا اچل وں موتاں دس گل کیکر ہوئی خواہ پیا
 پنڈر جان بھلا ڈر جان تارے خوف تلوار و دار پیا
 پچھاں مرن بھی رن نہیں نہیں خالی جیتا کوئی جیتا سو تار
 اویا نہیں تیار رسواں نپوں جہڑا چر دیسی بیدا بار پیا

موڈے مشک پائی کمر نال تو شہ ڈال بیٹھ تے ہتھ تلوار پیار
 آفتاب چہر غرقاب ہو پاشی رات کالی دیند کار پیار
 غرض تیسر روز نوں چھا ویلے پہنچا اوٹھ جھجھ نہا پیار
 خالی محل ویکھ جیان ہوئی آیا نظر نہر شتر سوار پیار
 اوڑک کھوج پیوں ٹہونڈ لھیسو کر کے جن ہزار ہزار پیار
 واردات ساری الفونے تاکر کا کے بیٹھ کیتی اظہار پیار
 کدی اکھ مار کٹا مر یہ کدی کہن تو بہت غفار پیار
 جھاک نزل تھان تھیں یار ہو مدت ملک ملک گذار پیار
 مینڈے جھاک مصیبتاں کیچ ہو دھکی جا پڑا گھر بار پیار
 چوہدار سرکار سد ہار گئے آندے پکڑ بلوچ مکار پیار
 مرن منڈ کے سچ گفتار کیتی ہوتاں جاندا خواتار پیار
 علیخان سن کے اک آہ اسی گئی جان سد ہار بیمار پیار
 محاجر انیاں زور تو کینا کالے دیس کیس کھلا پیار
 کل ملک جہاں نے سوگ کیتا زن و مرد ہوئے سوگوار پیار
 ہائے ہائے لعل مویا علیخان سد پاشی اروبار یار پیار
 ایپر صبر اتنے اختصا کینا قصہ طول طویل طو مار پیار
 گلوں گل گل پی نہاہ دتی سروں لہ چلے بھار بھار پیار

گفتار در بیان خاتمہ کتاب گوید

نوائید مسکین دنیا صکن چھتی سالدی شہنشاہیں
 نکتہ چین آوی بھانویں چین چوکر کی بخت مہر نکلاں سار
 سوچھ پوچھ لالی دل و منصف کھن چھا تھیں لین بٹا

باران سے اسی سن سن بیری یاران سن سن کیں اعتبار
 بالے قلم گلزار کرم لائے قلم عودی سد ہار سائیں
 حرف حرف میر تے حرف کھوتاں بھی کینہ نہ چاسائیں

بندی بندگی کار در کار اینھے جان جان کار بیکار سائیں
 ڈول ڈول ناہیں کج کج رکھیں جیکہ چاہے تینوں یار سائیں
 تو نباسیں کٹاکے نبی کھڑے پھر ستادی تار سائیں
 عاری ہو عشقوں سرتے جھل آری کیتی وانگ تار سائیں
 ڈہولن یار دلدار سد ہار گئے ساڈا ساتھ جو ستا سائیں
 شعر پر مضمون موزون کر کے چھچھ چلے یادگار سائیں
 فضل عشق ایمان مال ماری اوکھے وقت ہو کوکل یار سائیں

باجھوں عیب لایہ ذات بی سہتھوں عیب ڈالے ہائیں
 جنہاں درد جیب نصیب ناہیں سوئی مرد نامرد وار سائیں
 جیہڑے چڑھے جہاز پریم والے پہلے پور ہو لنگھ پار سائیں
 میں بھی سیں کٹا تیکے وانگ تو نیلے کان ہار کے شعر دار سائیں
 گھڑی گھڑی پیل کل کل کر دی کل کل ڈھکا کسو سائیں
 جنہاں یار داپیار کار جاتا طالب طلب یار دلدار سائیں
 شعرون بان مقصود رود اکھن دین فاختہ خیر گزار سائیں

قطعہ تاریخ خاتمہ کتاب لا جواب سسی و بیون طبع از جناب مولوی پاپس علی صاحب متخلص علی
 فرزند رشید حضرت فرید الدہر و حید العصر مولنا مولوی محمد فرید الدین مرحوم عباسی المتخلص فرید

علم عقل نے فضلا کوٹ ہا نویں کوٹ دیوچہ مقیم میاں
 علی سال تاریخ را اکھ ہوا قصہ سسی بیون ترمیم میاں

قصہ سسی بیون ترمیم کینا فضل شاہ جان مرد سلیم میاں
 یاراں لکھی تاریخ ترمیم کارن کیتا جی نینال سلیم میاں

تاریخ
 ۱۰۸۱ھ
 ۱۰۸۱ھ
 ۱۰۸۱ھ

اشتہار

کاتب کتاب ہذا
 عبد المجید عابدی
 حاکم

جو کوئی لکھے پڑھے سے ایسے تائیں کھلے دفتر عشق آباد
 فضل شاہ کیتا تصنیف قصہ فضل شاہ نے فیض آباد
 صحت خوب غوب قلوب کیتی نویں سڑن دیکھ آب تاب سلی
 دیکھ حق تصنیف مالکان نوں لیا حق تصنیف کتاب سلی
 اذن شتری باہو نہ چھاپ سک کوئی یار اغیار جناب سلی

یہ کتاب ایسی لا جواب آہی جیندا انت نہ حساب سلی
 فضل شاہ کہیا واہ واہ قصہ قصہ کہیا حصہ عاشقان سلی
 انکڑ قلم غلام حسین سید میاں میر والی کر کے غور میاں
 خریدار بن شیخ محمد شرف جیہڑا مشتری ایس تصنیف
 الغرض کراں غرض باروہ جو غرض خاص منشاقاوندانے

شیخ محمد شرف تاجر کتب شمیری بازار لاہور

مکمل قصص المحسنین ابن ماجہ المعبود کلز ابوسف

سارے ناظرین حضرت یوسف علیہ السلام کے قصہ کو اس سے پہلے کئی شاعروں نے تصنیف کیا ہے مگر انہوں نے عام طور پر غیر تحقیق روایات اور نامکمل حالات درج کئے ہیں جناب سید فضل شاہ صاحب علوم و غیبیہ کمال دستگاہ رکھنے کے علاوہ نظم و نثر میں ایک مسلم الثبوت اور قادر الکلام شاعر بنے گئے ہیں حضرت یوسفؑ کی مکمل سرگزشت ابتدائیدہ لشی سے انتہا تک کے عام حالات یعنی بچپن میں خواب کے بشارت اور اس کا باپ سے تذکرہ اور بھائیوں کا ظالمانہ سلوک انکا آپ کو کنوئیں میں گرانا باپ کے روئے بھیڑیے کے کہنا نیک جھوٹ قافلہ والوں کا آپ کو کنوئیں سے صحیح سلامت نکالنا بازار مصر میں آپ کا بکنا زلیخا کا خوش وصال آپ کا انکا زلیخا کا بار بار اصرار آپ کے زمانے پر لازم لگایا جانا قید سختی پر آپ کا صبر کرنا آخر الامر خدا کے فضل سے خود بادشاہ مصر ہو جانا اور باپ کا بیٹے کی جدائی نہایت سبقتی سے آہ و بکا کرنا بیٹے کو سلطنت کی حالت میں ملاقات اور بھائیوں کو ملاپ اور انکا قصو معاف ہونا۔ علیٰ ہذا القیاس مصنف علامہ ہر نے کمال شوق اور درد سے اس دردناک قصہ کو اور کبھی درد انگیز اور قوت آمیز بنانیکے لئے سونے پر سہاگہ کا کام کیا ہے یعنی حضرت یوسفؑ کے مبارک حالات کے مطابق اولیاء اللہ رضوان اللہ علیہم کی حکایات و تمثیلات اور دیگر سائل متفرقہ مسائل خلاف حقیقہ کے جوابات بھی جا بجا توضیح کیسا عمدہ صرح کر دیئے ہیں جس سے شائقین کو کسی اور کتاب کی ورق گردانی کی ضرورت نہیں رہتی غرض یہ کتاب جو کہ حکایات اولیاء اکرام و بزرگان دین مزین کر کے بڑی محنت اور جانفشانی سے تیار کی گئی ہے ناظرین طلب فرمائیں۔ قیمت با این ہمہ صفت صرف ایک روپیہ

لبلہ مجنوں

یوں تو لبتی لعلوں والے اور دماغ ترنگا نوالے آپے کئے دیکھ ہو گئے لیکن لبلہ مجنوں کا نقاب بھی ضرور اٹھا کر دیکھئے کیونکہ اس کی رنگت کچھ اور سی ہے جس عشق کی گہاتوں اور محبت کی باتوں کا جس انداز سے فوٹو کھینچا گیا ہے اپنا سکہ جمائے بغیر نہیں رہ سکتا۔ عشق سے ڈر نہ والوں اور عشق کا دم پھر نہ والوں دونوں کیلئے سامانِ دل لگی ہے اس کے لفظ لفظ میں محبت کے سینکڑوں تیر بھرے ہوئے ہیں جو پڑھنے والوں کو دردوں سے چور کر رہے ہیں اور پڑھنے والوں کا دم سچو دیو جاتا ہے یہ کتاب کئی مرتبہ چھپی ہے اور تھوڑے ہی عرصہ میں فروخت ہو جاتی ہے خاصکر اس زمانہ میں جبکہ دیگر کتابوں نے ملک بھر میں طوفان بے تمیزی پیدا کر رکھا ہے اور اشتہار بازی کا دریائے عظیم ملک کے ہر گوشہ میں موجزن ہے جو کوئی اس کتاب کو ایک مرتبہ پڑھنا شروع کر دے بغیر ختم کئے ہاتھ سمجھو نیکو طبیعت نہیں جاسکتی ہمارا دعویٰ ہے کہ اس قسم کی کوئی کتاب آپ نے کبھی نہیں دیکھی ہوگی جلد خرید فرمائیے اور دیکھ کر آپ کا انتظار کرنا پڑیگا لکھائی چھپائی دونوں عمدہ جنکی تعریف کیئے لکھنا بھی ضرورت نہیں باوجود این ہمہ صفت قیمت

پیشہ کا شیخ محمد اشرف تاجر کتب کشمیری بازار لاہور

سب سیراں تھیں اصلی و ڈمی ہر سب از تصنیف

فاضل اہل عالم بے بدل شاعر نے نظیر سید فضل شاہ صاحب المتخلص

سیراں بجھا

منظوم پنجابی

فضل مرحوم و مغفور ساکن کوٹ لوال

یہ کتاب جواب ان تمام کتابوں کی مکمل اور احسن ہے جو اس سے پہلے مختلف اصحاب نے شائع کیں۔ یہ جواب کتابچہ میں سب شاعر
 جواب کی تصنیف ہے جس کے نازک خیالوں کو زمانہ بھر کے شاعر اپنی قلمیں توڑ پھینک کر بیٹھ گئے مصنف رحمۃ اللہ علیہ
 نے اپنی تمام کام کو باحاورہ سلیس آسان پنجابی زبان میں بترتیب سرانجام تک پہنچایا ہے۔ ہر ایک فرد و بشر کی لیاقت
 کے مطابق نئی نئی قسم کے شعر و اشعار جو کہ سولے پنجابی زبان کے دوسرے تعلق سے بالکل بے بہرہ ہیں۔ اور اس میں
 ایک اور لطف ہے کہ پنجابی کی پنجابی اور قصہ کا قصہ اور ناول کا ناول پھر ساتھ ہی کہیں کا کہیں۔ ناول خواں لوگوں کے
 لئے ایک عجیب دلچسپ کتاب ہے۔ اور ساتھ ہی تمام حقائق و داستان کو سولے دوسرے مثالوں کے بابوں کے اسکو
 تطبیق دیکر تکمیل۔ تطویل تک پہنچا دیا ہے۔ اپنی لیاقت کا ایک نمونہ پیش کر دکھایا ہے۔ اور لطف یہ ہے کہ تمام
 اہل زبان نے اسکو منظور کیا ہے یہاں تک کہ تعلیم کے کورس میں داخل ہے مصنف موصوف نے ہر ایک پہلو میں ایسا
 ایسا رنگ اور طرز شاعری اور طرز ناول نکالا ہے کہ آج کل کے ناول نویس اور مصنف جو کہ ہر روز نئے نئے طرز نکالتے ہیں
 انکے خواب خیال میں بھی نہیں آئے تمام قصہ سوال جواب میں بھرا پڑا ہے اور ہر ایک سوال جواب اپنی اپنی شان میں
 نئے نئے رنگ اور نئے نئے مزے دکھاتا ہے تمام کتاب میں ہر ایک کی طرف سے تذکرہ و تکرار سوال و جواب ہوتا ہے اول بھائیوں سے
 پھر بھائیوں سے پھر سجد کے ملا سے پھر سیال سے پھر ہیر سے پھر شہر کی لڑکیوں سے پھر چوچک سے پھر ہیر کے سوال جواب
 پھر چوچک سے والد سے پھر اپنے چچا کیدو سے پھر رانجھ کے سوال و جواب پھر بابا لیان شہر سے پھر گلیوہ سے علی بن القیاس تمام
 کتاب میں سوال جواب کا ایسا سلسلہ چلا گیا ہے کہ ہر جگہ نیارنگ بنی سلسلہ اس ہیرائے پر چلا گیا ہے کہ کمال کر دکھاتا ہے
 بلکہ ایک نمونہ طلسم بنا دیا ہے کتاب دیکھنے سے تعلق رکھتی ہے۔ لکھائی چھپائی عمدہ۔ قیمت بابا میں چھ صفت صرف ٹھکانے

تمام در خواہیں پننام شیخ محمد اشرف جگر کتب کشمیری بازار لاہور انی چائیں

